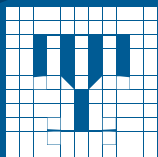

Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa

priručnik za katalogizaciju

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Prosinac, 2011.

Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa

priručnik za katalogizaciju u
bibliografskom formatu MARC 21

Izradile:

Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec

Nakladnik:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika:

Dunja Seiter-Šverko

Stručna redakcija:

Tanja Buzina, Elza Erdelji, Vesna Hodak

Grafičko oblikovanje:

Goran Hasanec

ISBN 978-953-500-097-6

SADRŽAJ

I UVOD I NAMJENA / 6

II DEFINICIJE / 7

III OSNOVA ZA OPIS, IZVOR PODATAKA, JEZIK OPISA I INTERPUNKCIJA / 9

1 PODACI U KODIRANIM POLJIMA / 9

2 POLJA ZA NASLOVE I OSTALA SRODNA POLJA / 21

3 PROMJENE KOJE ZAHTIJEVAJU IZRADU NOVOG OPISA / 33

4 IZDANJE - 250 / 34

5 IZDAVANJE I RASPAČAVANJE - 260 / 35

6 MATERIJALNI OPIS - 300 / 38

7 PODATAK O UČESTALOSTI - 310; 321 / 39

8 DATUMI IZDAVANJA I/ILI BROJČANA OZNAKA - 362 / 41

9 NAKLADNIČKA CJELINA - 490 / 42

10 NAPOMENE - 5XX / 43

11 PRISTUPNICE ZA KORPORATIVNA TIJELA - 710 / 50

12 POLJA ZA POVEZIVANJE ZAPISA - 76X-78X / 51

13 POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU - 9XX / 57

DODATAK I ELEMENTI PODATAKA PREMA SKUPINAMA ISBD-A I

ODGOVARAJUĆA MARC 21 POLJA / 58

DODATAK II POVEZIVANJE KATALOŽNIH JEDINICA I LKR POLJA I POTPUNI
PRIMJERI OPISA / 59

DODATAK III PRILOZI / 64

DODATAK IV KORIŠTENI ZNAKOVI I KRATICE / 65

IV LITERATURA / 66

I UVOD I NAMJENA

Namjena je ovog Priručnika dati preporuke za katalogizaciju tiskanih serijskih publikacija i ostale neomeđene građe primjenom formata MARC21¹. MARC21 (MARC = Machine Readable Cataloguing) je format za bilježenje podataka u strojno čitljivom mediju. Omogućava lakši unos i bolju pretraživost podataka.

Kataložni opis izrađuje se prema propisima ISBD(CR)-a, Međunarodnoga standardnoga bibliografskog opisa serijskih publikacija i druge neomeđene građe, a za oblikovanje napomena i odrednica koriste se odredbe Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga Eve Verone (dalje: PPIAK), ako se mogu primijeniti na neomeđenu građu².

Serijska publikacija je publikacija koja započinje s namjerom da nastavi izlaziti beskonačno. Izlazi u određenim vremenskim razmacima u izdvojenim sveščićima čija je pripadnost određenoj serijskoj publikaciji vidljiva u naslovu, brojčanim podacima, vanjskom izgledu itd.. Serijske publikacije i druga neomeđena građa imaju složenu i promjenjivu prirodu, a gotovo je svaki element opisa podložan promjeni, na primjer mijenjaju se nakladnici, učestalost izlaženja, naslovi, publikacije prestaju izlaziti, spajaju se i razdvajaju, izlaze na različitim medijima. Neke promjene zahtijevaju izradu novog opisa, dok se ostale, ako su važne za korisnika, bilježe u propisanim poljima formata MARC21.

Priručnik se odnosi na formalnu katalogizaciju i ne bavi se izradom preglednih kataložnih jedinica, sadržajnom obradom ni podacima o fondu i smještaju građe, kao ni posebnostima pojedinih knjižničnih programa.

1 MARC 21 format for bibliographic data. 1999 Ed. Update No. 1 (October 2001) through Update No. 12 (October 2010) / Library of Congress Network Development and MARC Standards Office. Dostupno na <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/>

2 Za detalje pogledati navedene izvore.

II DEFINICIJE³

Bibliografska jedinica. Izraz ili pojavni oblik djela ili jedinice građe koji predstavlja osnovu za bibliografski opis.

Časopis. Serijska publikacija koja izlazi u redovitim razmacima najčešće kraćim od godine i obično sadržava zasebne članke.

Generički izraz. Opći izraz koji ukazuje na vrstu ili periodičnost jedinice građe, npr. bilten, rad, izvještaj.

Glavni stvarni naslov. Stvarni naslov koji se javlja kao element glavnog naslova; najvažniji naslov jedinice građe. U opisu se navodi u obliku u kojem se javlja na naslovnoj stranici. Sadrži i alternativni stvarni naslov.

Godišnjak. Publikacija koja uglavnom izlazi jednom godišnje (ili rjeđe) i sadrži podatke, statistiku itd. o prethodnoj godini. Može biti u obliku izvještaja ili pregleda. Obično ga izdaju ustanove, agencije ili tvrtke.

Izdavač. Korporativno tijelo pod čijim se pokroviteljstvom objavljuje građa. Ono može, ali ne mora snositi troškove za njezinu izradu.

Korporativno tijelo. Organizacija ili skupina osoba ili organizacija koja je identificirana određenim nazivom.

Nakladnik. Pravna ili fizička osoba koja pokreće objavljivanje publikacije i snosi troškove njezina izdavanja.

Naslovna stranica. Stranica, uglavnom na početku jedinice građe, koja sadrži najpotpunije podatke (glavni stvarni naslov, a obično i podatak o odgovornosti i podatke koji se odnose na izdavanje). Kad su elementi koji se obično nalaze na naslovnoj stranici, bez ponavljanja podijeljeni na dvije suprotne stranice, obje se smatraju jedinstvenom naslovnom stranicom.

Neomeđena građa. Bibliografska jedinica koja se izdaje tijekom vremena, bez predviđenog kraja izlaženja. Obuhvaća serijske publikacije i neomeđenu integrirajuću građu.

Novine. Serijska publikacija koja izlazi dnevno, tjedno ili polutjedno i izvještava o tekućim zbivanjima i temama od općeg interesa, obično većih dimenzija (od 36 cm nadalje), bez korica, a odmah iza naslova najčešće slijede članci. Novinama se smatraju i lokalne publikacije od općeg interesa koje izlaze rjeđe. Novine su i publikacije koje, uz one od općeg, sadrže i tekuće vijesti od posebnog interesa za određeni čitateljski krug.

Definicija isključuje publikacije koje donose novosti isključivo vezane uz neku organizaciju/ustanovu sa stručnim interesom ili pokrivaju određenu temu, čak i ako u naslovu nose naziv „novine“ ili su objavljene u novinskom formatu. Također isključuje reklamne publikacije.

³ Definicije su preuzete i prilagođene iz PPIAK-a i ISBD(CR)-a

Periodička publikacija. Vidi Časopis

Podnaslov. Riječ ili izreka koja se javlja uz naslov i pobliže određuje, objašnjava ili upotpunjuje naslov ili ukazuje na vrstu, sadržaj itd. jedinice građe.

Podređeni stvarni naslov. Stvarni naslov koji je nedovoljan za samostalnu identifikaciju jedinice građe i koji zahtijeva dodavanje zajedničkog stvarnog naslova (npr. stvarni naslovi razdjela, nekih priloga/ umetaka/dodataka i stvarni naslov nekih kola).

Popratna građa. Građa koja se objavljuje zajedno s opisivanom jedinicom građe i nije namijenjena samostalnom korištenju.

Prilog. Jedinica građe koja se objavljuje posebno te nadopunjava ili osuvremenjuje sadržaj neke već postojeće jedinice građe. Obično je formalno povezana s glavnom jedinicom pa mogu imati istog nakladnika ili se zajedno raspačavati.

Serijska publikacija. Jedinica neomeđene građe koja izlazi u uzastopnim zasebnim dijelovima, obično s brojevanim ili kronološkim oznakama, bez unaprijed utvrđena kraja izlaženja (npr. časopis, novine, godišnjak, niz publikacija).

Stvarni naslov. Naslov jedinice građe koji najčešće karakterizira njen sadržaj. Može se sastojati od riječi, izraza, akronima, inicijala, naziva korporativnog tijela i sl. Obuhvaća alternativni stvarni naslov.

Zajednički stvarni naslov. Dio stvarnog naslova koji je zajednički skupini srodnih jedinica građe, a naveden je uz različite stvarne naslove razdjela. Može biti zajednički i glavnoj jedinici građe i njezinim priložima/ umecima/ ili nizu i kolima kad oni imaju podređene stvarne naslove.

III OSNOVA ZA OPIS, IZVOR PODATAKA, JEZIK OPISA I INTERPUNKCIJA

Osnova za opis je prvi (ili prvi dostupni) sveščić serijske publikacije. Podaci za glavni opis preuzimaju se samo s točno određenih mjesta na jedinici građe. U ovom se Priručniku uz svaki element opisa navodi propisani izvor. Ako postoji poseban razlog da se u glavni opis uključi i podatak iz nekog drugog izvora, taj se podatak navodi u uglatim zagradama.

Jezik i pismo opisa određuje se prema jeziku, pismu i pravopisu publikacije (osim opisnog teksta, npr. materijalnog opisa i napomena koji su uvijek na jeziku katalognog središta). Velikim slovom se piše prvo slovo prve riječi svake skupine, kao i prvo slovo nekih elemenata (npr. usporedni stvarni naslov, alternativni stvarni naslov, stvarni naslov razdjela). Velika slova ostalih riječi pišu se prema pravopisu jezika koji se upotrebljava u opisu.

Propisani način unosa interpunkcije navodi se uz svaki element opisa.

1 PODACI U KODIRANIM POLJIMA

U uvodnom polju i kontrolnim poljima koja počinju s OXX navode se kodirani podaci koji služe za identifikaciju elemenata podataka kako bi se olakšalo automatsko upravljanje podacima u računalnom katalogu. Polja sadrže opće podatke o samom zapisu za potrebe računalne obrade i osnovne podatke o opisivanoj jedinici. Ovi su elementi podataka u potpunosti određeni korištenim formatom, za razliku od ostalih polja u koja se unosi sadržaj koji je određen pravilima i normama za katalogizaciju. Mjesta koja su označena kao zastarjelo ne koriste se, ali ostaju dio formata jer se podaci na tim mjestima mogu pojaviti u starim zapisima. Ovdje se navode samo najčešće korišteni kodovi za tiskane serijske publikacije i drugu neomeđenu građu, a za ostale treba vidjeti cjeloviti dokument MARC 21⁴.

1.1 Uvodno polje (NP)

Uvodno polje je prvo u bibliografskom zapisu. Polje je obavezno i nije ponovljivo.

00-04 Duljina zapisa

Generira se sistemski.

05 Status zapisa

c=ispravljen

d=izbrisan

n= nov

p=proširen pretpublikacijski

Kod „n“ (novi zapis) je zadan kada se radi prvi unos jedinice građe. Kod svake promjene nakon što je zapis prvi put spremljen u bazu podataka kod se automatski mijenja u „c“. Kodom „d“ označavaju se zapisi koje treba izbrisati.

⁴ Dostupno na: <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/>

06 Vrsta zapisa

a=tekstualna građa

Kod „a“ odabire se za tekstualnu građu.

07 bibliografska razina

i=integrirajuća građa

s=serijska publikacija

Kod „i“ odabire se publikacije sa slobodnim listovima, a kod „s“ za ostale serijske publikacije.

Kodovi odabrani za vrstu zapisa (06 uvodnog polja) i bibliografsku razinu (07 uvodnog polja) određuju uporabu zadanih kodova u kontrolnim poljima 006-008. Npr. odabir koda „a“ na mjestu 06 automatski određuje kodove za neomeđenu građu na mjestima 18-34 te korištenje polja 006 i 007 u kojima se po potrebi kodiraju dodatna materijalna obilježja.

08 Vrsta kontrole

#=nije navedena

Znak „#“ označava prazninu.

09 Shema kodiranih podataka

a=UCS/Unicode

10 Broj indikatora

Generira se sistemski.

11 Duljina oznake potpolja

Generira se sistemski.

12-16 Početna adresa podataka

Generira se sistemski.

17 Razina kodiranja

#=potpun

8=prepublikacijski (ISSN zapis)

Kod „8“ označava prepublikacijski zapis koji se izrađuje u ISSN uredu za Hrvatsku prije no što je publikacija izašla; taj se kod mijenja u „#“ nakon što se izradi potpuni zapis kako je opisano u ovom Priručniku, tj. katalogizira se na temelju prvog objavljenog ili dostupnog sveščića publikacije.

18 Kataložni opis

i=ISBD, s interpunkcijom

19 Razina zapisa za višedjelnu publikaciju

- nije navedena ili nije primjenjiva

20 Duljina dijela dužine polja

Generira se sistemski.

21 Duljina dijela mjesta početnog znaka

Generira se sistemski.

22 Duljina dijela određenog implementacijom

Generira se sistemski.

23 Nije određeno

0=nije određeno

1.2 Kontrolna polja - 001-008

Kontrolna polja sadrže kodirane podatke koji se koriste u obradi strojno čitljivih bibliografskih zapisa i ne sadrže indikatore niti potpolja. Neka se generiraju sistemski, tj. ne unosi ih katalogizator.

Kontrolni broj - 001 (NP)

Generira se sistemski.

Identifikator kontrolnog broja - 003 (NP)

Generira se sistemski.

Datum i vrijeme zadnje izmjene - 005 (NP)

Generira se sistemski.

Elementi podataka nepromjenjive duljine - dodatna materijalna obilježja – 006 (P)

Polje se koristi za dodatna materijalna obilježja koja se ne mogu kodirati u 008, na primjer, za opis popratne građe navedene u 300\$e koja redovito ili povremeno izlazi uz tiskanu jedinicu građe, ali za koju se ne izrađuje zaseban zapis, npr. CD-ROM, karte, poster. Odabere se odgovarajući skup elemenata prema vrsti publikacije koju opisujemo kao popratnu građu i iz padajućih izbornika odabiru se kodovi.

Polje se ne koristi kod opisa nakladničkih cjelina.

00 Vrsta građe

m=elektronička građa

(popratna građa s prevladavajućim softverskim svojstvima; interaktivna multimedijaska građa)

01-04 Nije definirano

#=nije definirano

05 Korisnici kojima je građa namijenjena

| =ne kodira se

06 Oblik jedinice građe

q=mjesno dostupna elektronička građa

07-08 Nije određeno

- nije određeno

09 Vrsta datoteke

a=numerički podaci

b=računalni program

d=dokument

e=bibliografski podaci

g=igra

i=interaktivna multimedija

m=kombinacija

u=nepoznato

z=drugo

10 Nije određeno

#=nije određeno

11 Službena publikacija

| =ne kodira se

12-17 Nije određeno

#=nije određeno

Primjer:

Ldr/06 a (tekstualna građa)

006 m (kombinirane datoteke)

300 ## \$a sv. ; \$c ilustr. u bojama + \$e optički diskovi (CD-ROM)

(CD-ROM povremeno izlazi kao popratna građa uz tiskani časopis.)

Nepromjenjivo polje materijalnog opisa - 007 (P)

Polje se koristi za kodiranje materijalnih obilježja, obavezno je i ponovljivo. Odgovarajući skup podataka odabire se ovisno o kodu u 008/23, odnosno ovisno o vrsti građe. Za tekstualnu se građu koriste sljedeći kodovi:

00 Kategorija građe

t=tekst

01 Posebna oznaka građe

a=običan tisak

b=krupni tisak

c=brajica

d=uvez sa slobodnim listovima

u=neodređeno

z=drugo

Polje se ne koristi kod opisa nakladničkih cjelina.

Elementi podataka nepromjenjive duljine - opći podaci - 008 (NP)

Najbolje je najprije odabrati i unijeti elemente podataka u kodirano polje 008. Polje je obavezno i nije ponovljivo. Sadrži opće kodirane podatke o samom zapisu i posebne bibliografske podatke o opisivanoj jedinici. Elementi podataka određeni su mjestom. Sva mjesta koja imaju određenu vrijednost moraju biti popunjena, a na nekima je dozvoljena uporaba koda za popunu (|). Mjesta koja nemaju određenu vrijednost označena su znakom za prazninu (#). Na mjestima 00-17 i 35-39 unose se podaci koji su isti za sve vrste građe, a podaci na mjestima 18-34 ovise o podacima u uvodnom polju 06 („a“ za tiskanu tekstualnu građu) i 07 („i“ za integrirajuću građu i „s“ za serijske publikacije). Za tu vrstu građe koriste se u polju 008 podaci za neomeđenu građu („continuing resources“).

00-05 Datum

Generira se sistemski.

06 Status izdavanja

c=tekuća serijska publikacija

d=završena serijska publikacija

u=nepoznat status izdavanja

Kod „d“ se koristi za publikacije koje su prestale izlaziti (u potpunosti ili samo pod ovim naslovom, a za novi naslov se izrađuje novi zapis). Za hrvatsku građu procjenjuje se da je publikacija prestala izlaziti ako četiri godine nije zaprimljen niti jedan sveščić. Podatak o prestanku izlaženja strane građe preuzima se iz drugih nacionalnih bibliografija ili kataloga.

Kod „u“ se koristi kad su pretraženi svi dostupni izvori, ali podatak nije pronađen.

7-10 Početna godina

Unosi se godina kada je publikacija prvi puta izašla. Ta je godina ista kao i početna godina izlaženja u polju 260\$ć. Podatak koji se navodi na ova dva mjesta kronološki je podatak koji ne mora uvijek odgovarati brojčanoj oznaci u polju 362. Podatak se preuzima s publikacije ili iz pouzdanog izvora, npr. za stranu građu (nacionalna bibliografija ili katalog zemlje izdavanja publikacije).

Ako se točna godina ne može utvrditi za dio koji je nepoznat unosi se znak „u“, npr. 198u

Datum pristizanje publikacije u neku knjižnicu ne smije se unositi kao podatak o početnoj godini izlaženja.

11-14 Završna godina

Unosi se godina kada je publikacija zadnji put izašla. I ovdje kronološki podatak ne mora uvijek odgovarati brojčanoj oznaci koja je navedena na publikaciji i u polju 362. Godina je ista kao i završna godina izlaženja u polju 260\$ć. Podatak se preuzima s publikacije ili iz pouzdanog izvora za stranu građu (nacionalna bibliografija ili katalog zemlje izdavanja publikacije).

Ako se točna godina ne može utvrditi, procjenjuje se (poželjno na desetljeće), a za dio koji je nepoznat unosi se znak „u“, npr. 198u.

Za tekuće publikacije unosi se 9999.

15-17 Zemlja izdavanja

Koristi se dvoslovna oznaka za mjesto izdavanja ili proizvodnje, a treće se mjesto ostavlja praznim.

Zemlja izdavanja određuje se prema sjedištu nakladnika. Ako se jedinica veže uz više zemalja unosi se kod prve zemlje izdavanja, a u polju 044 navode se ostali. Kôd se odabire s popisa dostupnog na: <http://www.loc.gov/marc/countries/>. Kôd za Hrvatsku je „ci“.

18 Učestalost izlaženja

Kodirani podatak koji se ispisuje riječima u poljima 310 i 321. Kada publikacija tijekom izlaženja promijeni učestalost izlaženja kodirani se podatak na ovom mjestu mijenja, tekuća se učestalost unosi u polje 310, a prethodni podatak iz polja 310 premješta se u polje 321, uz naznaku datuma, odnosno brojčanog podatka prethodne učestalosti u potpolju \$b.

a=godišnje
 b=dvomjesečno
 c=polutjedno
 d=dnevno
 e=dvotjedno
 f=polugodišnje
 g=dvogodišnje
 h=trogodišnje
 i=tri puta tjedno
 j=tri puta mjesečno
 k=osuvremenjuje se stalno
 m=mjesečno
 q=tromjesečno
 s=polumjesečno
 t=tri puta godišnje
 u=nepoznato
 w=tjedno
 z=drugo
 #=ne može se utvrditi
 | = ne kodira se*

Kada ne postoji kôd koji točno prikazuje učestalost izlaženja opisivane publikacije koristi se najbliži kôd, npr. za mjesečnik koji ne izlazi u ljetnim mjesecima koristi se kôd „m“, a opisni se podatak navodi u polju 310.

Kôd „u“ koristi se kada na publikaciji učestalost izlaženja nije navedena ili se ne može utvrditi.

* Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

19 Redovitost

n=uobičajeno neredovito
 r=redovito
 u=nepoznato
 x=potpuno neredovito
 | = ne kodira se*

Redovitost se određuje prema učestalosti izlaženja navedenoj u impresumu, podnaslovu ili drugdje na

jedinici građe npr. „Izlazi tri puta godišnje“ ili „Besplatni golf mjesečnik“; odnosno praćenjem obrasca izlaženja. Eventualne nedosljednosti i promjene objašnjavaju se napomenom u polju 515 (više pod 10.4). Kôd „n“ *uobičajeno neredovito* koristi se kada je neredovitost predvidiva, npr. mjesečno osim srpnja i kolovoza.

Kôd „u“ koristi se kada se redovitost izlaženja ne može utvrditi.

Kôd „x“ koristi se zajedno s kodom „#“ na mjestu 18 tj. kada se zna da publikacija namjerno ne izlazi redovito, primjerice kada u impresumu stoji „izlazi prema potrebi“.

* Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

20 Nije određeno

#=nije određeno

21 Vrsta neomeđene građe

Određuje se vrsta neomeđene građe (vidjeti II Definicije) korištenjem sljedećih kodova.

l=publikacija koja ima uvez sa slobodnim listovima

m=nakladnička cjelina

n=novine

p=časopis (izlazi dva ili više puta godišnje)

#=nijedno od navedenog (npr. godišnjaci, izvješća)

Kôd za novine koristi se za sve publikacije obuhvaćene definicijom (na str. 3) kao i za službene publikacije na svim razinama državne uprave (npr. Narodne novine, Službene novine Službeni vjesnik Općine Gornji Kneginec).

Kôd za časopise koristi se i za publikacije koje izlaze jednom godišnje, ali imaju druga oblikovna obilježja časopisa (npr. Goranin).

22 Oblik izvorne jedinice građe

Odnosi se na materijalno obilježje izvorne građe.

| = ne kodira se

23 Oblik jedinice građe

Odnosi se na materijalni oblik opisivane jedinice građe i određuje odabir kodova za materijalna obilježja u polju 007.

d=krupni tisak

f=brajica

#=ništa od navedenog*

| = ne kodira se**

* Koristi se za običan tisak

** Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

24 Narav cijelog djela

Koristi se kada je sadržaj cijele jedinice iste vrste, npr. bibliografija ili sekundarni časopis. Kôd označava što jedinica u cijelosti jest. Ako se vrsta sadržaja ne može sa sigurnošću utvrditi kodirati s „#“.

Ako sadrži izvještaj i/ili pregled podataka, odnosno činjenica koji se odnose na prošlu(e) godinu(e), u

008/24 kodirati s „y“.

a=sažeci
 b=bibliografije
 c=katalozi
 d=rječnici
 e=enciklopedije
 f=priručnici
 g=pravni članci
 h=biografije
 i=kazala
 k=diskografije
 l=zakonodavstvo
 n=pregled literature jednog područja
 o=recenzije
 p=tekstovi za programiranu nastavu
 q=filmografije
 r=imenici
 s=statistike
 t=tehnička izvješća
 u=norme / specifikacije
 v=sudska praksa i bilješke o slučajevima
 w=pravni izvještaji i kratki prikazi
 y=godišnjaci
 z=sporazumi
 #=nije određeno
 | =ne kodira se*

* Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

25-27 Narav sadržaja djela

Označava vrste sadržaja koje opisivana jedinica sadrži, koje se određuju na temelju podataka u poljima 245, 5xx i 6xx. Koristiti do tri koda za vrstu sadržaja, abecedno poredanih. Kodovi se ne koriste npr. za slučaj kada časopis indeksira, donosi sažetke i kazala za vlastiti sadržaj. Ako se vrsta sadržaja ne može sa sigurnošću utvrditi, kodirati sa „###“.

a=sažeci
 b=bibliografije
 c=katalozi
 d=rječnici
 e=enciklopedije
 f=priručnici
 g=pravni članci
 h=biografije
 i=kazala
 k=diskografije
 l=zakonodavstvo

n=pregled literature jednog područja
 o=recenzije
 p=tekstovi za programiranu nastavu
 q=filmografije
 r=imenici
 s=statistike
 t=tehnička izvješća
 u=norme / specifikacije
 v=sudska praksa i bilješke o slučajevima
 w=pravni izvještaji i kratki prikazi
 y=godišnjaci
 z=sporazumi
 #=nije određeno
 |||=ne kodira se*

* Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

28 Službena publikacija

Odaberi kôd za različite vrste službenih publikacija, ili „#“ ako opisivana jedinica nije službena publikacija.

#=nije službena publikacija
 a=autonomna ili poluautonomna sastavnica
 c=međumjesna
 f=federalna/nacionalna
 i=međunarodna, međudržavna
 l=lokalna
 m=višedržavna
 o= neodređena razina
 s=državna, regionalna, teritorijalna, zavisna, itd.
 z=drugo
 | =ne kodira se*

* Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

29 Publikacija s konferencije

Označi je li publikacija izvještaj, zbornik radova ili sažetaka s konferencije.

0=nije publikacija s konferencije
 1=publikacija s konferencije
 | =ne kodira se*

* Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

30-32 Nije određeno

#=nije određeno

33 Izvorno pismo naslova

Kôd koji označava jezik ili pismo na kojem se temelji ključni naslov i obavezno se unosi u zapise koje izrađuju nacionalni uredi za ISSN. Kada nema ključnog naslova, kôd se može odnositi na glavni stvarni naslov iz polja 245.

#=abeceda ili pismo nije navedeno/nema ključnog naslova

a= osnovna latinica

b=proširena latinica

c=ćirilica

d=japansko

e=kinesko

f =arapsko

g=grčko

h=hebrejsko

i=tajlandsko

j=devanagari

k=korejsko

l=tamilsko

u=nije poznato

z=drugo

|=ne kodira se

34 Način izrade zapisa

0=slijedni način izrade zapisa

Koristi se kôd „0“ za označavanje izrade kataložnog opisa slijedom promjena naslova, tj. za svaku se veću promjenu naslova izrađuje novi zapis.

35-37 Jezik

Upisuje se kôd za prevladavajući jezik koji se odabire među ponuđenim MARC kodovima u padajućem izborniku. Kôd za hrvatski jezik je „hrv“.

Cjeloviti popis kodova dostupan je na <http://www.loc.gov/marc/languages/>.

Za višejezične publikacije do tri jezika, ovdje se unosi prvi jezik, a u polju 041 ponavlja se kôd za prvi jezik i navode ostali. Za publikaciju na više od tri jezika unosi se kod „mul“, a polje 041 se ne koristi.

38 Promijenjen zapis

Upisuje se kôd kojim se označuje jesu li bibliografski podaci promijenjeni u odnosu na jedinicu građe (npr. različita pisma).

#=nepromijenjen

o=potpuno transliteriran (npr. ćirilica)

x=znakovi bez ekvivalenta u strojno čitljivom obliku (npr. simboli, posebni znakovi)

39 Izvor katalogizacije

Unosi se kôd vrste kataložnog središta.

#=nacionalno bibliografsko središte

d=ostalo

1.3 Međunarodni standardni broj serijske publikacije (ISSN) - 022 (P)

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
022				ISSN (O, P)
	#	#		razina nije određena
	0	#		međunarodna ili nacionalna važnost
	1	#		lokalna važnost
			\$a	međunarodni standardni broj serijske publikacije
			\$l	ISSN-L (NP)
			\$m	Poništen ISSN-L (NP)
			\$y	Pogrešan ISSN (P)
			\$z	Poništen ISSN (P)

Unosi se ISSN koji se preuzima s publikacije, iz Upisnika ISSN-a ili kojeg drugog pouzdanog izvora (kao što su primjerice nacionalne bibliografije i katalozi). Iza prve četiri znamenke ISSN-a unosi se crtica. Prefiks ISSN se ne upisuje.

U polje \$l unosi se povezujući ISSN koji se preuzima iz Upisnika ISSN-a ili kojeg drugog pouzdanog izvora (kao što su nacionalne bibliografije i katalozi).

U polje \$y unosi se pogrešan ISSN kada to katalogizator može pouzdano utvrditi, npr. ISSN prethodnog naslova koji je i dalje otisnut iako je časopis promijenio naslov. Podatak u polju \$z može se preuzeti iz Upisnika ISSN-a, a za hrvatsku građu unosi ga ISSN ured za Hrvatsku.

1.4 Sistemski kontrolni broj - 035 (P)

Generira se sistemski.

035 ## \$a Sistemski kontrolni broj (NP)

035 ## \$9 Sistemski kontrolni broj iz prethodnog sustava (P)

Primjer:

035##\$9(HR-ZaNSK)274900

035##\$9(HR-ZaNSK)410124077

035##\$a(HR-ZaNSK)000274613

1.5 Izvor katalogizacije - 040 (NP)

Obavezno i neponovljivo polje koje sadrži podatke o središtu koje katalogizira, prenosi u strojno čitljiv oblik ili prepravljiva zapis.

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
040	#	#	\$a	Ustanova koja obavlja izvornu katalogizaciju (NP)
			\$b	Jezik katalogizacije (NP)
			\$c	Ustanova koja prenosi zapis u strojno čitljiv oblik (NP)
			\$d	Ustanova koja mijenja zapis (P)
			\$e	Pravila za opis (P)

U potpolje \$a i \$c unosi se kôd ustanove koja obavlja izvornu katalogizaciju i koja prenosi zapis u strojno čitljiv oblik, a za preuzete zapise u potpolje \$d unosi se kôd ustanove koja je zapis preuzela.⁵ U potpolje \$b uvijek se unosi „hrv“.

Primjer:

040 ## \$a HR-ZaNSK
 \$b hrv
 \$c HR-ZaNSK
 \$e ppiak

MARC Code List for Organizations s popisom kodova dostupan je na:
<http://www.loc.gov/marc/organizations/>.

1.6 Kôd za jezik - 041 (P)

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
041	0	#		Nije i ne sadrži prijevod
		1	#	Prijevod je ili sadrži prijevod
			\$a	Jezik teksta
			\$b	Jezik sažetka
			\$f	Jezik stranice sadržaja
			\$h	Jezik izvornika

Polje je neponovljivo i upotrebljava se kada podatak u 008 35-37 nije dovoljan, odnosno kada jedinica sadrži tekstove na više jezika, prijevode, ili dijelove na različitim jezicima (npr. sažeci na jeziku različitom od glavnog teksta).

Kada jedinica građe sadrži tekstove na više jezika postupak je sljedeći:

- do tri jezika: navode se kodovi za sva tri jezika, s time da se u prvom potpolju \$a ponavlja kod iz 008 35-37,
- više od tri jezika: ne koristi se ovo polje, već se u 008 35-37 navodi kod „mul“

Upotrebljavaju se MARC21 kodovi za jezik prema popisu na <http://www.loc.gov/marc/languages/>. Kôd za hrvatski jezik je „hrv“.

Kada se iz stvarnog naslova ne vidi kojim je jezikom pisan tekst jedinice građe izrađuje se i tekstualna napomena o jeziku (više pod 10.7).

Kada su jezici sažetka različiti od jezika teksta, kratica za jezik navodi se u ponovljivom potpolju \$b. U napomeni o sažecima navode se nazivi za sažetak na jezicima sažetaka (više pod 10.2)

1.7 Kôd za autentikaciju - 042 (NP)

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
042	#	#	\$a	Kod za autentikaciju

Polje je neponovljivo i upotrebljava se lokalno u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu za označivanje zapisa koji čine dio općeg fonda Croatica.

⁵ Za zapise izrađene u NSK unosi se kôd: HR-ZaNSK

U potpolje \$a unosi se „croatica“. Na kraju polja ne unosi se točka.

1.8 Zemlja izdavanja ili proizvodnje - 044 (NP)

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
044	#	#	\$a	MARC kod za zemlju (P)
			\$c	ISO kod za zemlju (P)

Polje je neponovljivo i upotrebljava se kada podatak u 008 15-17 nije dovoljan, odnosno kada jedinica izlazi u više zemalja. Kôd iz 008 ponavlja se kao prvi u potpolju \$a.

Upotrebljavaju se MARC kodovi za zemlje prema popisu na <http://www.loc.gov/marc/countries/>.

Nacionalni ured za ISSN u polje \$c dodatno unosi i troslovni ISO kod za zemlju, velikim slovima (popis kodova dostupan je na http://www.issn.org/files/issn/Documentation/Codes_pays_ISO_codes_centres_ISSN-20101029.pdf).

1.9 Broj univerzalne decimalne klasifikacije - 080 (P)

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
080	#	#		Univerzalna decimalna klasifikacija
			\$a	UDK broj (NP)
			\$2	Izdanje (NP)

Polje je ponovljivo. Unosi se klasifikacijska oznaka prema pravilima UDK. Oznaka izdanja koje se koristi u NSK je MRF 1998.

1.10 Klasifikacijski broj službenih publikacija - 086 (P)

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
086	0	#		Klasifikacijski broj službenih publikacija SAD-a
	1	#		Klasifikacijski broj službenih publikacija Kanade
			\$a	Klasifikacijski broj (NP)
			\$z	Poništen/pogrešan klasifikacijski broj (P)

Polje je ponovljivo i koristi se za klasifikacijske oznake službenih publikacija koje dodjeljuju ovlaštene agencije u SAD-u i Kanadi, i to kada se oznake nalaze na publikaciji.

2 POLJA ZA NASLOVE I OSTALA SRODNA POLJA - 20X-24X

Polja se odnose na glavni stvarni naslov i sve ostale naslove koji nisu odabrani kao glavni stvarni naslov, odnosno naslov(e) na drugom jeziku, naslov(e) koji se javljaju na drugim mjestima na jedinici građe, ali i naslov(e) koji se ne nalaze na jedinici građe, npr. ključni naslov, naslov koji dodjeljuje katalogizator u svrhu pretraživanja ili jer je publikacija po njemu poznata. (Primjer je publikacija Oglasnik koji zbog plavom bojom otisnuta naslova korisnici zovu „Plavi oglasnik“.) Ostali naslovi služe kao pristupnice i unose se u ponovljivo polje 246 samo ako se značajno razlikuju od glavnog stvarnog naslova, dodatno identificiraju određeni naslov ili bi mogli biti važni da korisnik lakše pronađe jedinicu građe.

2.1 Skraćeni naslov - 210

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
210				Skraćeni naslov (P)
	1			Sporodna katalogna jedinica
		#		Skraćeni ključni naslov
			Ša	Skraćeni naslov (NP)
			Šb	Kvalifikator (NP)

Polje se koristi za unos skraćenog ključnog naslova koji određuje nacionalni uredi u okviru ISSN mreže.

Vrijednost prvog indikatora uvijek je 1.

Interpunkcija: Polje ne završava točkom, osim ako je zadnja riječ kratica. Kvalifikator u potpolju Šb zatvara se okruglu zagradu.

2.2 Ključni naslov - 222

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje	
222				Ključni naslov (P)
		#		Nije određen
			0-9	Kada naslov počinje članom označava broj mjesta koja se isključuju iz redanja uključujući i razmak (npr. The – 4, A – 2, L’ – 2, Tōn – 5)
			Ša	Ključni naslov (NP)
			Šb	Kvalifikator (NP)

Ključni naslov služi jednoznačnoj identifikaciji jedinica građe s istim glavnim stvarnim naslovom. Određuju ga nacionalni uredi prema pravilima ISSN mreže. Ključni naslovi nalaze se u onim zapisima hrvatskih naslova koji su registrirani u međunarodnom Upisniku ISSN-a. Za ostale naslove ih je korisno navesti ako služe identifikaciji nejedinstvenih naslova. Jedini pouzdani izvor za ISSN i ključni i skraćeni ključni naslov je Upisnik ISSN-a dostupan putem ISSN Portala.⁶

210	1#	ŠaSunce Šb(Varažd.)
222	#0	ŠaSunce Šb(Varaždin)
245	00	ŠaSunce :Šbbilten Udruge “Sunce” za osobe s mentalnom retardacijom Varaždinske županije /Šc[glavni urednik Vesna Nazansky].

Interpunkcija: Polje ne završava točkom, osim ako je zadnja riječ kratica. Kvalifikator u potpolju Šb zatvara se okruglu zagradu.

2.3 Stvarni naslov i podaci o odgovornosti - 245

Prvi korak pri katalogizaciji neomeđene građe je određivanje glavnog stvarnog naslova.

Izvor podataka: naslovna stranica. Kada omot (npr. magazina, revija), odnosno početna stranica novina sadrži najpotpunije podatke smatraju se naslovnom stranicom.

⁶ Mrežna adresa: <http://portal.issn.org>

Ako se podaci ne nalaze na naslovnoj stranici već drugdje na publikaciji iznimno se mogu unijeti u glavni opis u uglatim zagradama, a podatak o izvoru s kojeg su preuzeti navodi se u napomeni. Ako se podaci preuzimaju iz vanjskog izvora, a ne s jedinice građe, navode se samo u napomeni. (Više pod 10.1.1).

Glavni stvarni naslov unosi se u polje 245 \$a, a iza njega se navode: usporedni stvarni naslov, podnaslov, stvarni naslov dijela, oznaka dijela i podaci o odgovornosti.

Polje	1. ind.	2. ind.	potpolje
245			Stvarni naslov i podaci o odgovornosti (O, NP)
	0		Ne izrađuje se sporedna katalogna jedinica
		0-9	Kada naslov počinje članom označava broj mjesta koja se isključuju iz redanja uključujući i razmak (npr. The – 4, A – 2, L' – 2, Tön – 5)
			\$a Glavni stvarni naslov (NP)
			\$b Usporedni stvarni naslov/Podnaslov (NP)
			\$c Podaci o odgovornosti (NP)
			\$n Oznaka kola/razdjela (P)
			\$p Stvarni naslov kola/razdjela (P)

Za redoslijed unosa potpolja, ovisno o posebnim bibliografskim uvjetima, pogledati ISBD(CR), Skupina 1, Specifikacija elemenata i PPIAK, čl. 177.

Prvi indikator je uvijek nula jer je naslov glavna katalogna jedinica.

Interpunkcija: Polje 245 završava točkom, čak i ako je prisutan neki drugi znak.

2.3.1 Glavni stvarni naslov

Glavni stvarni naslov je najvažniji naslov jedinice građe i prvi element opisa, čak i kada mu na naslovnici prethode neki drugi elementi (npr. podatak o odgovornosti, izdanje, cijena, uvodne riječi, itd.).

Primjerice, na naslovnici predložka stoji: *sensa predstavlja: pilates & yoga*, a za glavni stvarni naslov odabire se: *Pilates & yoga*.

Glavni stvarni naslov se može javiti u različitim oblicima:

- generički izraz (npr. Rad, Bilten). Za generičke naslove izrađuje se pristupnica. Pristupnica može biti ključni naslov u polju 222, koji zajedno s ISSN-om dodjeljuje nacionalni ured za ISSN. Ako ključni naslov ne postoji, katalogizator može izraditi pristupnicu u polju 246 3#.

222	#0	\$aBilten \$b(Centar za autizam)
245	00	\$aBilten /\$cCentar za autizam ; [uredništvo Jasna Bezuk ... et al.].

245	00	\$aAnnual report /\$cCanada Deposit Insurance Corporation =\$bRapport annuel / Societe d'assurance-depots du Canada.
246	11	\$aRapport annuel (Societe d'assurance-depots du Canada)
246	3#	\$aAnnual report (Canada Deposit Insurance Corporation)

- ime osobe ili naziv korporativnog tijela, npr.

245	00	ŠaSluga Božji dobri otac Antić :Šbglasilo Vicepostulature sluge Božjega fra Ante Antića /Šc[glavni i odgovorni urednik Josip Šimić].
-----	----	--

- jest ili se sastoji od akronima ili inicijala. Kad se glavni stvarni naslov javlja u ispisanom obliku i u obliku inicijala ili akronima, za glavni stvarni naslov se uvijek uzima ispisan oblik, a inicijali ili akronim navode se kao podnaslov. Akronim se navodi i kao pristupnica u polju 246 30.

245	00	ŠaCroatian medical journal :Šb CMJ /Šc[editors-in-chief Ana Marušić, Matko Marušić].
246	30	ŠaCMJ

- sastoji se od brojeva ili kombinacije brojeva i slova. Ispisani oblik naslova navodi se kao pristupnica u polju 246 3#.

245	00	Ša15 dana :Šbilustrirani časopis za umjetnost i kulturu /Šc[urednici Bruno Kragić, Tomislav Brlek].
246	3#	Ša Petnaest dana

Ako je broj u naslovu brojčana ili kronološka oznaka npr. *Pučki kalendar za 1999. godinu* ili *2. hrvatski simpozij o lipicanskoj pasmini* te se oznake izostavljaju i nadomještaju s tri točke, osim ako se nalaze na početku naslova kada se tri točke izostavljaju.

245	00	ŠaPučki kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije ... /ŠcStjepan Horvat glavni i odgovorni urednik.
-----	----	--

245	00	ŠaAnnual report on operations evaluation.
-----	----	---

(naslov počinje godinom koja se izostavlja jer je na početku naslova)

- može sadržavati podatak o odgovornosti ili izdanju, učestalosti izlaženja, npr.:

245	00	ŠaMonthly bulletin of statistics.
-----	----	-----------------------------------

245	00	Šalzvešće o poslovanju Zagrebačke banke u godini ...
-----	----	--

245	00	ŠaWalford's concise guide to reference material /Šcedited by A. J. Walford.
-----	----	---

- može se sastojati od zajedničkoga stvarnog naslova i podređenoga stvarnog naslova i/ili njegove oznake. Zajednički stvarni naslov je prvi element opisa, a podaci o podređenom se unose u potpolja Šn i Šp.

245	00	ŠaRad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. ŠpRazred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti. ŠpKemijske znanosti /Šcurednik Mihovil Proštenik.
-----	----	---

2.3.1.1 Odabir glavnog stvarnog naslova

Odabir naslova određuje grafička istaknutost, redosljed i jezik. U slučajevima kada su dijelovi naslova gramatički ili smisleno povezani, ali nisu svi grafički istaknuti glavni je stvarni naslov cijeli izraz, a za grafički istaknuti dio izrađuje se pristupnica u polju 246 10.

Npr. *Kvarnerski vez* (na predlošku stoji velikim slovima istaknuto VEZ, a malim Kvarnerski).

Ako je na naslovnoj stranici više stvarnih naslova na istom jeziku i pismu na kojem je i glavni stvarni naslov, odabire se grafički najistaknutiji naslov ili prvi naslov po redu. Ako su stvarni naslovi na naslovnici na više jezika i pisama jednako istaknuti odabire se naslov na jeziku i/ili pismu kojim je pisan sadržaj jedinice. Ostali, usporedni stvarni naslovi, navode se u polju 245Šb i kao pristupnice u polju 246 31.

245	00	ŠaRiječki teološki časopis =ŠbEphemerides theologicae Fluminenses /Šc[glavni i odgovorni urednik Josip Grbac].
246	31	ŠaEphemerides theologicae Fluminenses

Kada jedinica građe ima više naslovnica (npr. kod višejezičnih jedinica) naslov se odabire sa stranice koja je pisana jezikom pretežitog dijela jedinice građe. Ako se taj kriterij ne može primijeniti, odabire se naslov s desne strane ako postoje dvije nasuprotne naslovnice ili naslov s prve naslovnice ako postoji 2 ili više uzastopnih naslovnica.

Kada jedinica građe sadrži iste tekstove na različitim jezicima tiskane u obrnutom smjeru, s naslovnim stranicama na dva različita jezika i/ili pisma i s usporednim tekstovima na oba jezika, odabire se naslov abecedno prvog ili uvrješnijeg jezika teksta.

Ostale varijante i oblici naslova koji nisu odabrani kao glavni stvarni naslov navode se kao usporedni stvarni naslovi u polju 246 11 i pristupnice su.

Kao pristupnice se navode i naslovi koji se javljaju na drugim mjestima na jedinici građe. Za sve vrijedi pravilo da se trebaju bitno razlikovati od glavnog stvarnog naslova ili biti na drugom jeziku te da bi mogli biti važni za korisnika.

2.3.1.2 Navođenje glavnog stvarnog naslova

Glavni stvarni naslov uvijek se preuzima s predloška doslovce, osim velikih slova, akcenata i interpunkcije. Pritom se poštuju pravopisna pravila jezika na kojem je naslov. Primjer: naslov na predlošku je grafički oblikovan: POP Skandi, a u 245 se unosi Pop skandi; FourFourTwo unosi se kao Four four two.

Očite se greške ispravljaju, ali ako katalogizator nije siguran u točnost ili ispravan način pisanja neke riječi treba ju preuzeti kako je navedena na jedinici građe.

Posebni znakovi koji se javljaju bilo gdje u naslovu, a zbog tehničkih zapreka ne mogu se reproducirati u kataložnom zapisu (na primjer grčka slova), zamjenjuju se opisnim izrazom te se takav naslov navodi kao pristupnica u 246 33:

245	00	ŠaGlas@NSK
246	33	ŠaGlas NSK
246	33	ŠaGlas[at]NSK

Izuzetno dugačak naslov može se skratiti, tako da se pritom ne izgubi smisao ili ne naruši gramatička ispravnost.

2.3.1.3 Promjene glavnog stvarnog naslova

Vidjeti pod 3 Promjene koje zahtijevaju izradu novog opisa.

Usporedni stvarni naslov

Kada se na propisanom izvoru podataka tj. na naslovnici nalazi više naslova na više jezika ili pisama, naslovi koji nisu odabrani za glavni stvarni naslov navode se kao usporedni stvarni naslovi. Usporedni se naslovi prenose redosljedom kojim se nalaze na jedinici građe, a za pravila navođenja u opisu vidjeti 2.3.1.2.

Usporedni stvarni naslov unosi se u polje 245 \$b. Za usporedne stvarne naslove izrađuje se pristupnica u polju 246 31.

Usporedni naslovi koji se ne nalaze na naslovnici ne unose se u glavni opis, nego samo u polje 246 31.

Interpunkcija: Usporedni stvarni naslovi unose se u opis velikim početnim slovom iza znaka jednakosti (=) koji se ponavlja iza drugog i svakog sljedećeg usporednog stvarnog naslova.

245	00	\$aMedia, culture and public relations =\$bMediji, kultura i odnosi s javnostima.
246	31	\$aMediji, kultura i odnosi s javnostima

2.3.2.1 Promjene usporednog stvarnog naslova

Ako se usporedni stvarni naslov pojavljuje, nestaje ili mijenja na idućim sveščićima, to se može zabilježiti ako se smatra značajnim za korisnika dodavanjem novog polja 246 31 ili nadopunom brojanog podatka u potpolju \$f u postojećem polju 246 11.

245	00	\$aGlas Roma =\$bGraju alu caganjilor = Romano akharipe : prvi romski list u Hrvatskoj /\$c[glavni i odgovorni urednik Zvonimir Pongrac].
246	11	\$aRomano akharipe\$fgod.5,br.16/17(2000)
246	31	\$aGraju alu caganjilor

(Prvi usporedni naslov javlja se samo na prvom sveščiću, a drugi na svima.)

2.3.3 Podnaslov

Podnaslov je riječ ili izreka koja se javlja uz naslov i pobliže određuje, objašnjava ili upotpunjuje stvarni naslov ili ukazuje na vrstu, sadržaj itd. jedinice. U opisu se navodi samo kada se javlja na naslovnoj stranici. Iznimno se može navesti i podnaslov koji se nalazi na nekom drugom mjestu na jedinici građe i to u uglatim zagrada i jedino ako se smatra značajnim za korisnika. Ako uz podnaslov na naslovnoj strani postoje i podnaslovi na drugim mjestima koji se od njega razlikuju, oni se zanemaruju. Tada se u napomeni navodi izvor s kojeg je preuzet (više pod 10.1.1).

245	00	\$aSocius :\$blist studenata socijalnog rada /\$c[glavna urednica Martina Horbec].
-----	----	--

Kad se glavni stvarni naslov javlja u ispisanom obliku i u obliku inicijala ili akronima za glavni stvarni naslov se uvijek odabire ispisan oblik, a inicijali ili akronim za podnaslov s pristupnicom u 246 30.

Kada se podnaslov javlja i na nekom drugom mjestu na jedinici građe u obliku koji se bitno razlikuje od

onoga na propisanom izvoru može se zabilježiti u napomeni, no ako je razlika neznatna ili nije važna za korisnika ili karakteristična za publikaciju, drugi se podnaslov ne navodi.

Nadnaslov se unosi u isto potpolje i po istim pravilima kao i podnaslov.

U slučaju sumnje treba li navesti podnaslov ili nadnaslov, preporuča se izostaviti ga.

2.3.3.1 Navođenje podnaslova

Podnaslov se prenosi u opis prema grafičkoj istaknutosti ili redosljedom kojim se nalazi na jedinici građe, a za pravila navođenja u opisu vidjeti 2.3.1.2.

Podatak o podnaslovu unosi se polje 245 \$b.

Interpunkcija: Podnaslov se upisuje malim početnim slovom iza znaka dvotočka (:) koji se ponavlja ispred drugog i svakog sljedećeg podnaslova.

245	00	\$aSociologija sela :\$bčasopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja.
-----	----	---

2.3.3.2 Promjene podnaslova

Ako se podnaslov mijenja tijekom izlaženja jedinice građe te se promjene mogu naznačiti u napomeni ako su važne za korisnika. (više pod 10.1.3)

2.3.4 Podaci o odgovornosti

Podatak o odgovornosti može se odnositi na pravnu ili fizičku osobu koja je odgovorna za sadržaj jedinice građe. Ako ime ili naziv odgovorne osobe čini cjelinu s drugim opisnim elementom, npr. glavnim stvarnim naslovom ili podnaslovom, u opis se ne unosi kao poseban podatak o odgovornosti.

245	00	\$aProceedings of the American Society of Civil Engineers.
710	2#	\$aAmerican Society of Civil Engineers (Reston)

245	00	\$aGodišnje izvješće C. k. velike realke u Splitu :\$bza školsku godinu ...
710	2#	\$aVelika realka (Split)

Procjena što je podatak o odgovornosti ovisi o oblikovanju opisivane jedinice građe, odnosno je li podatak izrijekom naveden u propisanom izvoru podataka. Primjerice, naziv korporativnog tijela koji se javlja na naslovnici, ali za koji funkcija nije naznačena ili se ne može utvrditi, ne smatra se podatkom o odgovornosti. Takav podatak može se navesti u napomeni o izdavaču (više pod 10.9).

2.3.4.1 Navođenje podataka o odgovornosti

Podaci o odgovornosti odabiru se prema grafičkoj istaknutosti ili redosljedom kojim se nalaze na jedinici građe, a navode se u obliku u kojem se nalaze na jedinici građe. Unose se u polje 245 \$c sljedom, a više podataka međusobno se odvaja točkom zarezom (;).

2.3.4.1.1 Korporativni podatak o odgovornosti

Serijske publikacije i druga neomeđena građa vrlo su često djelo jednog ili više korporativnih tijela. Korporativno tijelo koje je odgovorno za intelektualni sadržaj jedinice građe naziva se i „izdavač“, a ono ujedno može biti i nakladnik. Korporativno tijelo koje se bavi samo nakladništvom (financira izdavanje)

i ne sudjeluje u intelektualnom stvaranju djela („komercijalni nakladnik“) NE smatra se podatkom o odgovornosti, navodi se u polju 260\$b i za njega se ne izrađuje pristupnica.

Serijske publikacije kao anonimne nemaju odrednicu (osobnu ni korporativnu) glavne kataložne jedinice (primarna odgovornost), već mogu imati samo korporativnu odrednicu sporedne kataložne jedinice (sekundarna odgovornost) te stoga zapisi za serijske publikacije ne sadrže polja 100-111, nego samo 710 tj. uputnicu za sekundarnu odgovornost (korporativno tijelo).

Podatak o izdavaču navodi se u obliku u kojem se nalazi na jedinici građe čak i ako se javlja u skraćenom obliku.

Za publikacije s neizrazitim stvarnim naslovom izrađuje se sporedna kataložna jedinica za korporativno tijelo.

210	01	ŠaZb. rad. \$b(Visoka učit. šk. Zadru)
222	#0	ŠaZbornik radova \$b(Visoka učiteljska škola u Zadru)
245	00	ŠaZbornik radova /\$cSveučilište u Splitu, Visoka učiteljska škola u Zadru ; [urednik Robert Bacalja].
710	2#	ŠaVisoka učiteljska škola (Zadar)

Za publikacije s izrazitim stvarnim naslovom preporuča se izraditi sporednu kataložnu jedinicu za korporativno tijelo kada je ono dio glavnog stvarnog naslova.

210	1#	ŠaAve Maria \$b(Zagreb)
222	#0	ŠaAve Maria \$b(Zagreb)
245	00	ŠaAve Maria /\$cglasilo Sestara dominikanki Kongregacije svetih anđela čuvara /[uređuje Slavka Sente].
710	2#	ŠaDominikanke Kongregacije Svetih anđela čuvara

Ako je naziv izdavača naveden hijerarhijski ta se struktura prenosi u obliku u kojem se javlja na predlošku, a dijelovi unutar hijerarhije odvajaju se zarezom.

Kada postoji više podataka o odgovornosti navode se prva tri, a za ostale se rabi kratica *et al.*

Kada se podatak o odgovornosti ne nalazi u glavnom stvarnom naslovu, već na nekom drugom mjestu jedinice građe, on se navodi jedino ako se smatra značajnim za korisnika u uglatoj zagradi [].

Više korporativnih izdavača koji čine jedan podatak o odgovornosti međusobno se odvajaju zarezom (,) ili veznicima koji se stavljaju u zagradu.

Za korporativnog izdavača izrađuje se i pristupnica u polju 710.

245	00	ŠaNovosti /\$cHrvatsko knjižničarsko društvo ;[glavni urednik Alemka Belan-Simić].
710	2#	ŠaHrvatsko knjižničarsko društvo (Zagreb)

2.3.4.1.2 Individualni podatak o odgovornosti

Podatak o individualnom uredniku navodimo kada se formalno nalazi na građi u propisanom izvoru.

Preporuča ga se navesti i ako se nalazi u impresumu ili kolofonu i to u uglatim zagradama. Pristupnica se ne izrađuje, jer je neomeđena građa anonimna. Izuzetno, kada stvarni naslov serijske publikacije počinje prezimenom, imenom ili titulom njezinog osnivača, izrađuju se sporedne kataložne jedinice za osnivača i za dio stvarnog naslova koji slijedi iza imena.

Podatak o individualnoj odgovornosti navodi se u obliku u kojem se nalazi na jedinici građe, zajedno s uvodnim izrazima; npr. priredio, compiled by, ali bez titula, npr. prof., dr., fra. i slično.

Uvodni izraz navodi se na jeziku i pismu glavnog stvarnog naslova. Ako uvodni izraz ne postoji, a vrsta odgovornosti se može utvrditi, izraz se dodaje u uglatim zagradama.

Kada postoji više podataka o odgovornosti istog stupnja:

- do tri podatka: u zapis se navode sva tri imena,
- više od tri podatka: navodi se prvo ime, a za ostale se rabi kratica et al.

245	00	ŠaThe Psychoanalytic study of the child /Šc[editors Albert J. Solnit ... et al.].
-----	----	---

Kada za jedinicu neomeđene građe postoji više podataka o odgovornosti, u opisu se navodi samo najviši stupanj odgovornosti, npr.

1. glavni urednik i odgovorni urednik → navodi se glavni urednik
2. urednik i odgovorni urednik → navodi se odgovorni urednik
3. glavni i odgovorni urednik i glavni i/ili odgovorni urednik → navodi se glavni i odgovorni urednik

245	00	ŠaGlas hagioterapije :Šbčasopis za moralnu preobrazbu i hagioterapiju /Šc[glavni urednik Željka Kolar].
-----	----	---

(U impresumu publikacije navedeno je ime odgovornog urednika i glavnog urednika – odabran je glavni urednik.)

Interpunkcija: Podaci o odgovornosti slijede iza kose crte (/), između više podataka o odgovornosti stoji znak (;), dijelovi unutar hijerarhije jednog izdavača ili više izdavača koji čine jedan podatak o odgovornosti odvajaju se zarezom.

2.3.4.2 Promjene podatka o odgovornosti

Promjene korporativnog podatka o odgovornosti navode se u napomeni (polje 550, više pod 10.9) vremenskim slijedom, ako su značajne za korisnika, osim u slučaju kada korporativni izdavač kvalificira generički naslov, pa treba izraditi novi zapis. (više pod 3 Promjene koje zahtijevaju izradu novog zapisa).

Za promjene individualnog podatka o odgovornosti vidjeti 10.1.4.

2.3.5 Podređeni stvarni naslov

Podređeni stvarni naslov i s njime povezana brojčana ili slovna oznaka navode se iza glavnog stvarnog naslova, u potpolju \$p stvarni naslov kola/razdjela i u potpolju \$n oznaka kola/razdjela. Potpolja su ponovljiva.

245	00	ŠaTrade policy review. ŠpKyrgyz ... /ŠcWorld Trade Organization.
-----	----	--

Interpunkcija: Potpolju \$n prethodi točka (.), a potpolju \$p zarez (,). Ako ne postoji potpolje \$n, onda potpolju \$p prethodi točka (.).

2.3.6 Usporedni oblici

Kada se na naslovnici javlja jedan ili više usporednih stvarnih naslova, podnaslova i/ili korporativnih podataka o odgovornosti na više jezika rade se jezični blokovi. Ako se samo neki podaci navode na više jezika poštuje se osnovni redoslijed elemenata. Više o redoslijedu navođenja elemenata pod posebnim bibliografskim uvjetima vidjeti u PPIAK-u, čl. 177.

245	00	\$aMonthly bulletin of statistics /\$cStatistical office of the United Nations, Department of Economic Affairs =\$bBulletin mensuel de statistique / Bureau de statistique des Nations Unies, Departement des affaires economiques.
246	31	\$aBulletin mensuel de statistique

Ako se podatak o individualnoj odgovornosti javlja samo na jednom jeziku, u opis se unosi iza zadnjeg naslova ili podnaslova:

245	00	\$aŠumarski list :\$bznanstveno-stručno i staleško glasilo Hrvatskoga šumarskog društva = journal of the Forestry Society of Croatia = Zeitschrift des Kroatischen Forstvereins = revue de la Societe forestiere Croate /\$cglavni i odgovorni urednik Branimir Prpić.
-----	----	--

Ako pak ne postoji više naslova i podnaslova, ali se podatak o odgovornosti javlja na više jezika, do tri usporedna podatka međusobno odvojena znakom = mogu se navesti iza zadnjeg naslova ili podnaslova:

245	00	\$aDocuments working papers /\$cCouncil of Europe, Parliamentary Assembly = Conseil de l'Europe, Assemblée parlementaire.
-----	----	---

Usporedni oblici popratnih riječi podatka o individualnoj odgovornosti (npr. glavni urednik, editor-in-chief i sl.) navode se samo ako se nalaze na naslovnici, a odvajaju se zarezom. Usporedni podatak iznimno se preuzima iz drugog izvora kada je prvi jezik manje poznat.

2.4 Sporedni stvarni naslov(i) - 246

Polje 1. ind. 2. ind. potpolje

246		Sporedni stvarni naslov (P)
	1	Pristupnica s napomenom za sporedni stv. nasl.
	3	Pristupnica bez napomene za sporedni stv. nasl.
	\$i	Tekst napomene o vrsti naslova (NP)
	\$a	Stvarni naslov (NP)
	\$b	Podnaslov (NP)
	\$n	Brojčana oznaka kola/razdjela (P)
	\$p	Naziv kola/razdjela (P)
	\$f	Datum i/ili brojčana oznaka (NP)

(Potpolja su navedena redoslijedom unosa.)

1. indikator:	1	izrađuje se pristupnica s napomenom za sporedni stv. nasl.
	3	izrađuje se pristupnica bez napomene za sporedni stv. nasl.

Napomena: Vrijednost 1. indikatora je 1 kada je polje 246 ujedno i napomena. U slučaju da postoji potreba da se vrsta naslova dodatno objasni, koristi se potpolje \$i te je tada prvi indikator uvijek 1. Vrijednost 1. indikatora je 3 kada polje 246 nije napomena.

Redoslijed unosa potpolja \$a, \$b, \$n isti je kao i kod polja 245.

Ako naslov započinje članom on se u potpolju \$a **ne** navodi.

Kada se polje rabi kao napomena, samom naslovu obično prethodi uvodni izraz koji se unosi u opis ako je prvi indikator 1.

U potpolje \$f unosi se podatak o prvom i/ili posljednjem sveščiću na koji se odnosi sporedni naslov naveden u potpolju \$a. Podatak se ne unosi ako se sporedni naslov pojavljuje na svim sveščićima, tijekom cijelog izlaženja jedinice građe. Potpolju \$f ne prethodi nikakav interpunkcijski znak, osim ako sadržaj koji mu prethodi nije kratica, inicijal ili podatak koji završava točkom.

2. indikator određuje vrstu naslova

Vrsta naslova nije određena

Naslovi koji ne spadaju u druge vrste, npr. oblik pod kojim je naslov poznat, oblik naslova koji služi kao pristupnica za jedinstvenu identifikaciju nejedinstvenih naslova ako ne postoji ključni naslov u polju 222, manje promjene naslova za koje se ne izrađuje poseban zapis tj. za one naslove koji se ne mogu opisati niti jednim drugim indikatorom.

245	00	\$aOglasnik :\$bbesplatni mali oglasi = the free-ads paper : hrvatski oglasno-informativni list /\$c[glavni urednik Gordan Putanec].
246	3#	\$aPlavi oglasnik

245	00	\$a14 dana :\$bdvotjedne novine područja Ivanić-Grada, Križa i Kloštar Ivanića /\$c[glavni urednik Martina Orač].
246	3#	\$aČetrnaest dana

0 Dio naslova

Dio naslova za koji je potrebno izraditi pristupnicu, npr. naslov dijela (naveden u 245\$p), istaknuti dio naslova ili akronim kada se u polju 245\$a navodi ispisani oblik naslova.

245	00	\$aJournal of technical writing & communication /\$ceditor Charles H. Sides.
246	30	\$aTechnical writing and communication

1 Usporedni stvarni naslov

Unose se pristupnice za svaki usporedni naslov. (više pod 2.3.2).

245	00	\$aBilten Zavoda za lingvistiku = \$bBulletin of the Institute of Linguistics /\$c[glavni i odgovorni urednik R. Filipović].
246	31	\$aBulletin of the Institute of Linguistics

2 Razlikovni naslov

Naslov koji se pojavljuje uz redoviti, glavni stvarni naslov, npr. naslov pojedinog sveščića, tematskog broja ili sl. (često na godišnjim izvješćima ili zbornicima radova s konferencija ili kada je poseban broj časopisa posvećen nekoj temi).

Ovdje se ne navode pojedinačni naslovi unutar nakladničke cjeline.

Ovaj indikator se uvijek koristi s podatkom o datumu ili brojčanoj oznaci u potpolju \$f.

Ako se na svim ili većini sveščića uz glavni navodi i poseban, razlikovni naslov izrađuje se općenita napomena u polju 500 (više pod 10.1.2).

245	00	\$aGlasilo /\$cHrvatsko društvo medicinskih biokemičara = Croatian Society of Medical Biochemists ;[urednica Biserka Getaldić-Švarc].
246	12	\$aKongresno glasilo\$fvol.10,br.1(2006)
246	12	\$aCongress newsletter\$fvol.10,br.1(2006)

3 Ostali sporedni stvarni naslovi

Koristi se za npr. naslov iz impresuma, prednaslov, knjigoveški naslov, naslov iz kolofona, ispisani oblik naslova, itd.

245	00	\$aDDD i ZUPP ... :\$bseminar : zbornik radova : novine u djelatnosti dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije i zaštite uskladištenih poljoprivrednih proizvoda = [proceedings : disinfection, disinfestation, deratization and protection of stored agricultural products] /\$c[glavni i odgovorni urednik Zlatko Korunić].
246	33	\$aDezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija i zaštita uskladištenih poljoprivrednih proizvoda

4 Omotni stvarni naslov

Koristi se za omotni naslov koji se razlikuje od onoga s naslovnice.

5 Stvarni naslov na sporednoj naslovnoj stranici

To su obično naslovi, često i na stranom jeziku, na stranici koja se nalazi ispred ili iza naslovnice.

6 Stvarni naslov nad tekстом

Koristi se za naslove otisnute na vrhu prve stranice s tekстом.

7 Tekući stvarni naslov

Naslov na vrhu ili dnu svake stranice jedinice građe.

8 Hrpteni stvarni naslov

Koristi se ako se naslov pojavljuje na hrptu izvorne jedinice građe, a ne za naslov lokalno uvezanog sveska.

Interpunkcija: Polje 246 ne završava točkom, osim ako je zadnja riječ kratica ili datum koji završava točkom.

3 PROMJENE KOJE ZAHTIJEVAJU IZRADU NOVOG OPISA

Za svaku se značajnu promjenu određenih elemenata opisa (npr. naslov, podatak o izdanju, medij) izrađuje novi zapis. Zapisi se međusobno povezuju (više pod 12 Polja za povezivanje zapisa).

245	00	ŠaAdventistički pregled :\$bglasilo Kršćanske adventističke crkve] /\$c[glavni i odgovorni urednik Đurđica Garvanović Porobija].
260	##	ŠaZagreb :\$bKršćanska adventistička crkva, \$c1999- .
780	00	ŠtPregled (Zagreb. 1999)\$x1331-8764

U slučaju dvojbe preporuča se ne izrađivati novi zapis.

3.1 Značajne promjene koje zahtijevaju izradu novog zapisa

- dodavanje, izbacivanje, promjena ili promjena redoslijeda unutar prvih pet riječi stvarnog naslova (ili šest ako naslov započinje članom)
- dodavanje, izbacivanje, promjena ili promjena redoslijeda unutar prvih pet (ili šest ako naslov započinje članom) riječi kada ta promjena mijenja značenje stvarnog naslova ili upućuje na to da se radi o drugačijem sadržaju.

Primjer: *Jasket magazin* postaje *Jasket motocross magazin* a *Jasport MX magazin*

- promjena korporativnog tijela u naslovu (ali ne i promjene u nazivu, obliku ili hijerarhiji, ili zamjena varijantnim nazivom uključujući kraticu – vidjeti manje promjene naslova niže)
- promjena naziva korporativnog tijela koje kvalificira generički naslov (ali ne i promjene u nazivu, obliku ili hijerarhiji, ili zamjena varijantnim nazivom uključujući kraticu – vidjeti manje promjene naslova niže).

Primjer: *Annual report of the Ontario Advisory Council on Multiculturalism* postaje *Annual report of the Ontario Advisory Council on Multiculturalism and Citizenship*

- promjena podatka o izdanju (npr. značajna promjena teritorijalnog područja ili opsega) promjena materijalnog nositelja (medija).

Primjer: *Hrvatska konferencija o kvaliteti. Zbornik radova (Tisak)* postaje *Hrvatska konferencija o kvaliteti. Zbornik radova (CD-ROM)*

- kada podređeni naslov (naslov kola) postane neovisni stvarni naslov

Primjer: *Fauna Norwegica. Series B, Norwegian Journal of Entomology* postaje *Norwegian Journal of Entomology*

- kumulacije koje nose isti naslov i na istom su jeziku kao i osnovna jedinica građe, ali je sadržaj kumulacije bitno različit
- kada je jedinica građe nastala spajanjem dviju ili više jedinica građe
Primjer: *Auto auto + Moto puls = Auto moto puls*
- kada je jedinica građe nastala diobom dviju ili više jedinica građe
Primjer: *Auto moto puls: Auto auto + Moto puls*

3.2 Manje promjene koje ne zahtijevaju izradu novog zapisa

Za manje promjene naslova ne izrađuje se novi zapis nego se kasniji naslov bilježi u polju 246 1# s napomenom u \$i Gl. stv. nasl.: ... i podatkom o razdoblju na koje se odnosi u \$f.

245	00	ŠaBelupo :\$bglasilo Belupa /\$c[glavni urednik Ivo Belan].
246	1#	ŠiGl. stv. nasl.:ŠaGlasilo Belupo\$f1997, br. 10- .

(Dodavanje riječi „glasilo“ smatra se manjom promjenom naslova pa u polju 245 ostaje naslov s prvog sveščića, a novi se unosi u 246 1# s pripadajućim brojčanim podatkom u potpolju \$f.)

Kada se manje promjene naslova izmjenjuju u nepravilnim razmacima s neodređenom učestalošću navodi se općenita formulacija.

245	00	ŠaGodišnje izvješće /ŠcUdruga ljubitelja pasa.
246	1#	ŠiPojedini sveščići imaju gl. stv. nasl.:ŠaGodišnji izvještaj

Promjene naslova koje se smatraju manjima:

- promjene u načinu pisanja jedne ili više riječi, npr. brojke, kratice i drugi simboli
- promjene koje uključuju promjenu navođenja akronima ili inicijala i razriješenog oblika
- promjene u nastavku riječi, npr. jednina postaje množina
Primjer: *Dani jabuke* mijenja se u *Dani jabuka*
- dodavanje, ispuštanje ili mijenjanje članova, prijedloga i veznika bilo gdje u glavnom stvarnom naslovu
- promjene u nazivu korporativnog tijela, promjene u hijerarhiji ili gramatičkim vezama bilo gdje u glavnom stvarnom naslovu (npr. promjena redoslijeda riječi, zamjena varijantnim nazivom uključujući kraticu)
Primjer: *Novosti (Caritas Zagrebačke nadbiskupije)* postaje *Novosti (Caritas Nadbiskupije zagrebačke)*
- dodavanje, ispuštanje ili promjena interpunkcijskih znakova bilo gdje u glavnom stvarnom naslovu
- promjena redoslijeda usporednih naslova koji se javljaju na više jezika, ako se odabrani glavni stvarni naslov i dalje javlja kao usporedni stvarni naslov
Primjer: *Glas Roma* postaje *Graju alu caganjilor*
- dodavanje, ispuštanje ili promjena riječi koje povezuju stvarni naslov s brojčanim podacima
- dodavanje, ispuštanje ili promjena redoslijeda riječi u nabrajanju koji ne mijenjaju znatno sadržaj dodavanje ili ispuštanje riječi kao što su „časopis“, „bilten“, tj. koji ukazuju na vrstu jedinice (ali ne ako se mijenja vrsta)
Primjer: *Top of the pops magazine* postaje *Top of the pops*

4 IZDANJE - 250

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje
250 # # Ša Podatak o izdanju (NP)

245	00	ŠaCosmopolitan.
250	##	ŠaHrvatsko izd.

Izvor podataka: naslovna stranica, preliminarne stranice, kolofon.

Podatak o izdanju navodi se samo ako se nalazi na publikaciji. Koriste se izrazi koji se javljaju na građi, a riječ izdanje ili istoznačnica na drugom jeziku krati se prema PPIAK, čl. 201.2. Ukoliko se podatak o izdanju sastoji od znakova koji se iz tehničkih razloga ne mogu reproducirati, oni se zamjenjuju odgovarajućim riječima ili brojevima u uglatoj zagradi. Kada se podatak preuzima iz izvora koji nije

propisan, zatvara se u uglatu zagradu [].

Kada se podatak o izdanju javlja na nekoliko jezika, u potpolju \$a navodi se samo podatak na jeziku naslovnice.

U slučaju značajne promjene podatka o izdanju (promjena opsega ili područja kojem je publikacija namijenjena) izrađuje se novi opis. Ako se podatak neznatno mijenja, pojavljuje ili nestaje na idućim sveščićima može se zabilježiti u napomeni u polju 500 (više pod 10.1.8).

Polje se ne koristi za broječanu oznaku poput *1st ed.*, *5th ed.* već se ista navodi u polju 362.

Interpunkcija: Polje završava točkom.

5 IZDAVANJE, RASPAČAVANJE - 260

Polje	1.ind.	2.ind.	potpolje
260	#	#	Izdavanje, raspačavanje (O, P)
	#	#	Prvi nakladnik
	2	#	Drugi i sljedeći nakladnik
	3	#	Sadašnji (zadnji) nakladnik
		\$3	Navedena građa
		\$a	Mjesto izdavanja i/ili raspačavanja (P)
		\$b	Naziv nakladnika (P)
		\$c	Godina izdavanja i/ili raspačavanja (P)
		\$e	Mjesto tiskanja ili proizvodnje (NP)
		\$f	Proizvođač (NP)
		\$g	Godina proizvodnje (NP)

(Potpolja su navedena redoslijedom unosa.)

Izvor podataka: cijela jedinica građe

5.1 Podatak o mjestu izdavanja podrazumijeva sjedište nakladnika, ili ako takvog podatka nema, preuzima se mjesto objavljivanja ili raspačavanja. Podatak o mjestu izdavanja preuzima se u pravopisnom obliku u kojem je naveden na opisivanoj jedinici građe, uključujući i oblik u padežu:

260	##	\$aU Zagrebu
-----	----	--------------

Kada podatak nije naveden na jedinici građe, ali se može utvrditi (preuzeti iz nekog drugog izvora) zatvara se u uglatu zagradu. Ako to nije moguće, pretpostavljeni se podatak navodi u uglatoj zagradi sa znakom upitnika:

260	##	\$a[Baltimore?]
-----	----	-----------------

Kada se mjesto izdavanja ne može utvrditi niti je navedeno na jedinici građe, u uglatoj zagradi navodi se kratica *S. l.*

Kada se zna da je podatak pogrešan, u uglatoj se zagradi može navesti ispravan oblik kojemu prethodi kratica *i. e.*

Ako se smatra potrebnim radi identifikacije, nazivu mjesta dodaje se i naziv zemlje ili države.

260	##	ŠaCambridge, Mass.
-----	----	--------------------

Kada ima više mjesta izdavanja, ona se navode u ponovljivim potpoljima Ša i međusobno odvajaju s [;].

Za hrvatske naslove preporuča se navesti sva mjesta izdavanja, a za strane samo prvo s oznakom „etc.“ za ostale.

Promjena mjesta izdavanja navodi se ako je potrebno za identifikaciju ili važno za korisnike kataloga, a preporuča se navoditi promjene za hrvatske publikacije. Za to se koristi ponovljivo polje 260 odabirom navedenih oznaka na mjestu prvog indikatora (više pod 5.3)

Interpunkcija: Potpolje Ša završava znakom (:), ako prethodi potpolju Šb, a s (;), ako prethodi sljedećem Ša.

5.2 U potpolje 260Šb unosi se **nakladnik** ili više njih redoslijedom kojim su navedeni na jedinici građe. Ako se nakladnik javlja u više oblika prednost im se daje ovim redoslijedom: podatak s naslovnice, preliminarnih stranica, impresuma, kolofona i ostatka publikacije.

Nakladnik se navodi u imeničnom nominativnom obliku, osim kada se on ne može sa sigurnošću utvrditi (npr. za strane nakladnike). Tada se podatak o nakladniku navodi u obliku u kojem je naveden na jedinici građe. Pojmovi koji označavaju djelatnost (npr. nakladnik, Verlag) ili pravni oblik nakladnika (d.o.o.) izostavljaju se iz opisa.

Nakladnik se s predloška preuzima doslovce i u potpunom obliku, npr. Veleučilište u Slavonskom Brodu), čak i u slučajevima kada PPIAK navodi da se on krati, kako bi se omogućilo učinkovito pretraživanje u OPAC katalogu.

Kada nakladnik nije naveden niti se može utvrditi, u uglatoj zagradi se navodi kratica *s. n.*

Ako je naziv nakladnika na jedinici građe naveden na više jezika, navodi se oblik na jeziku glavnog stvarnog naslova (ako postoji), odnosno grafički najistaknutijeg, odnosno prvog navedenog naslova.

Ako je naziv nakladnika u potpunosti naveden u polju 245, ovdje se može navesti u skraćenom obliku, čak i kada se taj oblik ne javlja na predlošku.

U slučaju više nakladnika, ponavlja se potpolje Šb.

260	##	ŠaSplit : ŠbHrvatski pedagoško-književni zbor, Ogranak Split :ŠbVisoka učiteljska škola :ŠbFakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja, Šc1952- .
-----	----	--

Za hrvatske naslove preporuča se navesti sve nakladnike i njihove usporedne nazive, a za strane samo prvog (ili grafički istaknutog) s oznakom „etc.“ za ostale.

Interpunkcija: Potpolje Šb završava znakom (,) ako prethodi potpolju Šc, znakom (:), ako prethodi sljedećem potpolju Šb, a znakom (;), ako prethodi potpolju Ša. Više nakladnika odvaja se dvotočkom (:).

5.3 Promjene mjesta izdavanja i nakladnika

Promjene koje su se dogodile tijekom izlaženja publikacije preporuča se navesti samo za hrvatske naslove. Za to se koristi ponovljivo polje 260 s različitim prvim indikatorom.

1. indikator **#** koristi se pri prvoj izradi bibliografskog opisa i temelji se na podacima s prvog ili prvog dostupnog sveščića. Taj je podatak važan za identifikaciju naslova i koristi se kao kvalifikator pa se ne može mijenjati, osim ako je pogrešan ili se kasnije katalogizira po ranijem sveščiću. U zapisu može postojati samo jedno polje 260 s prvim indikatorom **#**. Također, samo prvo polje 260 može imati godinu u potpolju **§c**.

1. indikator **2** koristi se za podatke o drugoj i sljedećim promjenama.

1. indikator **3** koristi se za sadašnje, odnosno zadnje podatke. Kod svake nove promjene podatak o prethodnom nazivu se iz ovoga polja seli u polje s indikatorom **2**, a ovdje se navodi tekući podatak.

Potpolje **§3** navodi se uz indikatore **2** i **3** te sadrži kronološke podatke koji ukazuju na vrijeme kada je u navedenoj građi došlo do promjene. Ukoliko točan kronološki podatak o početnoj/završnoj godini nije poznat, koriste se uglate zagrade.

Unosi se kao prvo potpolje.

260	##	§aHvar :§bRedakcijski kolegij grupe mladih vjernika župske zajednice,§c 1976- .
260	3#	§32007- §a Hvar :§bŽupa sv. Stjepana I.

(2007. mijenja se nakladnik koji se navodi u ponovljivom polju 260, a u potpolju §3 se navodi kronološki podatak kada se promjena dogodila.)

260	2#	§31980-May 1993§aLondon :§bVogue
-----	----	----------------------------------

Za hrvatske serijske publikacije polje 260 ponavlja se za najviše 4 nakladnika; u slučaju većeg broja nakladnika, izrađuje se polje 260 za prvog i posljednjeg, dok se svi navode u napomeni (polje 500) (više pod 10.1.6).

Za učestale promjene nakladnika oblikuje se općenita napomena (više pod 10.1.6).

5.4 Godina izdavanja serijskih publikacija odnosi se na godine izdavanja prvog i/ili posljednjeg sveščića. Godina(e) u ovom polju mora(ju) se podudarati s godinom u 008/07-10 (početna godina) i 11-14 (završna godina), a mogu se, ali ne moraju podudarati s godinom(ama) navedenim u polju 362.

Godina se navodi kako je navedena na građi. Ako godina nije navedena na građi, a može se pronaći u nacionalnoj bibliografiji ili nekom drugom pouzdanom izvoru, onda se navodi u uglatoj zagradi. Pretpostavljena se godina navodi s upitnikom na kraju, u uglatoj zagradi, primjerice [1997?].

Netočne se godine ispravljaju i navode u uglatoj zagradi iza podatka navedenog na jedinici građe, npr. 1905[i.e. 1950].

260	##	ŠaZagreb :ŠbHrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Šc2001-
-----	----	---

260	##	ŠaNew Delhi :ŠbMinistry of External Affairs, Šc[1998]-
-----	----	--

260	##	ŠaZagreb :ŠbSavez slijepih i slabovidnih Hrvatske, Šc1987-1992.
-----	----	---

Interpunkcija: Potpolje Šc završava točkom (.) za naslove koji su prestali izlaziti, spojnicom (-) za tekuće naslove ili uglatom zagradom [] ukoliko je podatak o godini preuzet izvan jedinice.

5.5 Mjesto tiskanja ili proizvodnje navodi se kada je nepoznato mjesto izdavanja:

260	##	Ša[S. l.]:ŠbPromo, Šc1987- Še(Varaždin)
-----	----	---

5.6 Proizvođač ili tiskara navodi se kada je nepoznat nakladnik ili kada je nakladnik osoba:

260	##	Ša[Pennsylvania :Šbs. n.],Šc1878-[1927?] Šf (J.E. Wible)
-----	----	--

5.7 Godina tiskanja ili proizvodnje može se navesti ako se razlikuje od godine navedene u potpolju Šc godina izdavanja i/ili raspačavanja, osim kada se godina tiskanja ili proizvodnje ionako navodi umjesto godine izdavanja ili raspačavanja.

Interpunkcija: Podaci u potpoljima Še i Šf zatvoreni su unutar okruglih zagrada ().

6 MATERIJALNI OPIS - 300

Polje	1.ind.	2.ind.	potpolje	
300	#	#		Materijalni opis (P)
			Ša	Posebna oznaka građe i opseg (P)
			Šb	Druge materijalne pojedinosti (NP)
			Šc	Dimenzije (P)
			Še	Podatak o popratnoj građi (NP)

Izvor podataka: cijela jedinica građe.

6.1 Posebna oznaka građe služi označavanju materijalnog oblika u kojem je građa objavljena. Za tiskane serijske publikacije navodi se u obliku kratice, na jeziku bibliografskog središta (sv., br.).

Za publikacije koje izlaze navodi se samo posebna oznaka građe. Za publikacije koje su prestale izlaziti navodi se broj bibliografskih jedinica, a ne broj fizičkih jedinica koje određena zbirka posjeduje.

U slučaju hijerarhijskih oznaka na građi uvijek se navodi najviša razina, npr.

Vol. 1,br. 1(1878)-vol. 5,br. 60(1883) P 300\$a5 sv.
--

(Mjesečnik s hijerarhijskim oznakama volumena i broja.)

1982, no. 1-1992, no. 10 P 300\$a118 br.
--

(Mjesečnik kojem u zadnjoj godini nisu izašla dva broja.)

1932, proljeće-1935, ljeto P 300\$a14 br.

(Tromjesečnik koji je prestao izlaziti u ljeto.)

1945-1985 P 300\$a40 sv.

(Godišnjak koji ima samo kronološku, a ne i brojčanu oznaku.)

6.2 Podaci o drugim materijalnim pojedinostima navode su u potpolju \$b, npr.

245	00	\$aGloria /\$c[glavna urednica Dubravka Tomeković Aralica].
300	##	\$a sv. :\$bilustr. u bojama ;\$c30 cm

6.3 Podatak o dimenzijama navodi se u potpolju \$c.

300	##	\$a sv. :\$cdimenzije: 25-28 cm.
-----	----	----------------------------------

Veće se promjene bilježe, a podatak o ranijim dimenzijama navodi se u napomeni u polju 500 (više pod 10.1.9). Ako dimenzije variraju do 2 cm, to se ne smatra promjenom već se bilježi raspon.

6.4 Podatak o popratnoj građi navodi se samo kada se ona objavljuje zajedno sa serijskom publikacijom, redovito ili povremeno, tijekom cijelog njenog izlaženja.

Podaci o priložima navode se u poljima 525 i 770.

Interpunkcija: Potpolju \$b prethodi dvotočka (:), potpolju \$c točka-zarez (;), a potpolju \$e plus (+).

7 PODATAK O UČESTALOSTI IZLAŽENJA - 310 ; 321

Polje 1.ind.	2.ind.	potpolje	
310	#	#	\$a Tekuća učestalost izlaženja (O, NP)

Izvor podataka: cijela jedinica građe.

Navodi se tekstualni oblik podatka koji odgovara kodu u polju 008/18.

008/18		mr
245	00	ŠaIndia perspectives /ŠcMinistry of External Affairs ; editor Amit Dasgupta.
310	##	ŠaMjesečno

Kod svake promjene u polje 310 unosi se tekući podatak, a podatak o prethodnoj učestalosti izlaženja, kao i razdoblje na koje se odnosi, navodi se u polju 321.

Kada publikacija prestane izlaziti, podatak o zadnjoj učestalosti izlaženja ostaje u polju 310.

Kada publikacija često mijenja učestalost izlaženja, tj. ako bi trebalo unijeti više od tri polja 321, umjesto toga se unosi općenita napomena „Učestalost izlaženja se često mijenja“. Kôd u 008 osuvremenjuje se kod svake promjene.

Polje	1.ind.	2.ind.	potpolje	
321	#	#	Ša	Prethodna učestalost izlaženja (P)
			Šb	Datum prethodne učestalosti

008/18-19		wr
245	00	ŠaGloria /Ša[glavna urednica Dubravka Tomeković Aralica].
362	##	Ša Tjedno
321	##	ŠaDvotjedno, Šb1994-1995, br. 49

Potpolje Šb sadrži brojevi i/ili kronološki podatak o prvom i/ili posljednjem sveščiću na koji se podatak o izlaženju odnosi.

Ako je učestalost namjerno neredovita, ne može se utvrditi (008/#) ili je nepoznata (008/u), takvom se navodi i redovitost.

008/18 #
310 ## Ša Neredovito

008/18 u
310 ## Ša Nepoznato

Podatak o učestalosti izlaženja za prvi pristigli sveščić preuzima se s jedinice građe. Ako se tijekom vremena utvrdi da on ne odgovara stvarnoj učestalosti izlaženja, zanemaruje se i na svim mjestima bilježi se ispravan podatak u polja 008/18 i 310.

Na primjer:

Navedena učestalost na publikaciji: mjesečno

Stvarno izlaženje tijekom tri godine: dva do tri broja godišnje

008/18 f
008/19 x
310 ## Ša Dva do tri broja godišnje

Podatak u polju 310 je prva obavezna **napomena** za serijske publikacije prema ISBD redosljedu.

Interpunkcija: Polja 310 i 321 ne završavaju točkom, osim ako je zadnja riječ kratica.

8 DATUMI IZDAVANJA I/ILI BROJČANA OZNAKA - 362

Polje	1.ind.	2.ind.	potpolje	
362	0	#	Ša	Datumi izdavanja i/ili brojčana oznaka (P)

Izvor podataka: Cijela jedinica građe, pouzdani izvori, npr. nacionalne bibliografije i katalogi.

Navode se brojevi i/ili oznake razdoblja prvog i/ili posljednjeg sveščića. Kada se opis izrađuje prema sveščiću koji nije niti prvi niti posljednji, a podatak o prvom i/ili posljednjem sveščiću ne može se naći u nekom drugom pouzdanom izvoru podataka već se pretpostavlja, on se stavlja u uglatu zgradu [].

Ako na prvom sveščiću nema kronoloških i/ili brojčanih oznaka pretpostavljeni podaci stavljaju se u uglatu zgradu.

362	0#	ŠaVol. 1, no. 1(1960)-
-----	----	------------------------

Podaci se preuzimaju u obliku u kojem su navedeni na publikaciji, rimski se brojevi zamjenjuju arapskim. Popratni izrazi uz brojčane oznake krata se prema PPIAK-u, bilješka 58 i bilješka 59.

Nepotpuni, netočni ili pogrešno otisnuti podaci koji se odnose samo na prvi sveščić upotpunjuju se ili ispravljaju umetanjem kratice *i. e.* iza koje slijedi točan broj.

362	0#	ŠaVol. 21 [i. e. 12]-
-----	----	-----------------------

Ako kronološke i/ili brojčane oznake na publikaciji nisu navedene već se naslućuju, navodi se približna godina ili desetljeće, npr.

362	0#	Ša[Jg. 1, Nr. 1(19--?)]-
-----	----	--------------------------

(Na temelju sveščića koji se opisuje naslućuje se da je prvi sveščić nosio navedene brojčane podatke, ali desetljeće ni godina nisu sigurni.)

Ako se opis ne radi prema prvom sveščiću, podatak o korištenom sveščiću navodi se u napomeni u polju 588 (više pod 10.1.7).

362	0#	ŠaJg. 1, Nr. 1(1985)-
588	##	ŠaOpis prema Jg. 1, Nr. 5(1985)

Kad serijska publikacija dobije nov niz brojčanih oznaka, ali se njezin glavni stvarni naslov ne mijenja, novi se brojčani niz navodi iza prvoga niza. Oznake poput nova serija, Neue Folge, new series itsl. prenose se s predloška. Podaci o novom nizu navode se u nastavku potpolja iza znaka (;).

362	0#	ŠaVol. 1, no. 1(Mar.1950)-vol. 4, no. 5(Aug. 1954) ; Dec. 1954-
-----	----	---

362	0#	ŠaVol. 1, no. 1(1941)-vol. 5, no. 4(1950) ; n. s., vol. 1, no. 1(1951)-
-----	----	---

Oznaka kao *1st ed.*, *35th ed.* ne smatra se oznakom izdanja, već brojčanom oznakom te se navodi u ovom polju.

362	0#	ŠaEd. 1(1990)-
-----	----	----------------

Godine u polju 362 mogu, ali ne moraju biti identične podacima u poljima 008 (7-14), odnosno 260 Šc.

Interpunkcija: Polje završava crticom (-) ako jedinica građe izlazi, odnosno točkom ako je jedinica građe prestala izlaziti i nema nikakvog drugog znaka interpunkcije (npr. zagrada), više nizova brojčanih oznaka odvajaju se znakom (;).

362	0#	Ša1972-
-----	----	---------

362	0#	ŠaVol. 1, no. 1(Spring 1980)-vol. 5 , no. 4(Winter 1985)
-----	----	--

362	0#	Ša1980-1999.
-----	----	--------------

9 NAKLADNIČKA CJELINA - 490

Polje	1.ind.	2.ind.	potpolje
490			Podatak o nakladničkoj cjelini (P)
	0		Ne izrađuje se pristupnica
		#	Ša Podatak o nakladničkoj cjelini (P)
			Šv Brojčani i/ili kronološki podaci (P)
			Šx ISSN (P)

Vrijednost prvog indikatora uvijek je 0.

Izvor podataka: cijela jedinica građe

Serijska publikacija može pripadati jednoj ili više nakladničkih cjelina. U tom se slučaju polje ponavlja. Navodi se samo kada svi sveščići serijske publikacije pripadaju istoj nakladničkoj cjelini ili kolu.

Glavni stvarni naslov nakladničke cjeline ili kola može se sastojati od skupnog stvarnog naslova ili stvarnog naslova kola. Skupni stvarni naslov nakladničke cjeline preuzima se točno s predloška, iz propisanog izvora. Kad skupni stvarni naslov započinje članom, on se **ne** unosi u potpolje Ša.

U potpolju Ša se, uz naslov, mogu navesti i podaci o odgovornosti ili podnaslov koristeći odgovarajuću

ISBD interpunkciju. Naslovi i oznake dijelova i/ili kola ne navode se u zasebnim potpoljima. Za povezivanje serijske publikacije s nakladničkom cjelinom unutar koje se objavljuje služe polja 760 za nakladničku cjelinu i 762 za kolo.

245	00	ŠaStudia Austro-Polonica.
490	0#	ŠaZeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellonskiego. Prace historyczne,Šx 0083-4351
760	18	ŠtZeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellonskiego. Prace historyczneŠx0083-4351

Interpunkcija: Podaci u potpolju Ša odvajaju se propisanom ISBD interpunkcijom. Potpolju Šv prethodi točka-zarez [;], a Šx prethodi zarez. Polje ne završava točkom (osim u slučaju kratice, početnog slova ili datuma koji u sebi sadrže točku).

10 NAPOMENE - 5XX

U polja 5XX unose se napomene, tj. podaci koji se ne mogu bilježiti u drugim poljima, a važni su za korisnike kataloga jer nadopunjuju, pojašnjavaju ili bilježe promjene podataka iz opisa. S obzirom da se opis za serijsku publikaciju izrađuje na temelju prvog dostupnog sveščića, dok se ona zapravo sastoji od većeg broja istih, napomene su važne jer donose potpunije podatke koji se tiču cijele publikacije. Napomene se u načelu ne odnose samo na jedan sveščić.

Izvor podataka: Za napomene izvor nije propisan.

Interpunkcija: Napomene završavaju točkom ukoliko na kraju polja nema nekog drugog interpunkcijskog znaka (crtica ili uglata zagrada).

Napomene se unose u za to predviđena, posebna polja, a ukoliko takvog nema, u polje opće napomene 500.

10.1 Opća napomena - 500 (P)

U polje opće napomene unose se dolje navedeni podaci. Ponovljiva polja redaju se prema propisima ISBD(CR)-a.

Polje	1.ind.	2.ind.	potpolje
500	#	#	Ša Opća napomena (P)

10.1.1 Napomena o izvoru glavnog stvarnog naslova i podnaslova

Ukoliko se naslov ili podnaslov preuzimaju s nekog drugog mjesta to se navodi u napomeni, npr. *Gl. stv. nasl. preuzet iz kolofona.*

Podnaslov se međutim, s drugog mjesta preuzima samo kad je potreban za identifikaciju ili se smatra značajnim za korisnike.

Napomena se ne izrađuje kada omot (magazina, revija), odnosno početna stranica novina, sadrži najpotpunije podatke i služi kao naslovna stranica.

10.1.2. Napomena o naslovu

Ako svi ili većina sveščića uz glavni navodi i poseban, razlikovni naslov, izrađuje se općenita napomena, npr. *Svaki sveščić ima i zasebni stvarni naslov.*

10.1.3 Napomena o podnaslovu

Koristi se za promjene podnaslova koje mogu biti važne za korisnika, poput proširenja/promjene obuhvata sadržaja publikacije, npr.:

Od god. 2, br. 9(1958) podnasl.: kazalište, film, likovna umjetnost, književnost, muzika; od god. 5(1961/62): list za kulturu i umjetnost; od god. 18, br. 6(1975): umjetnost, kultura, animacija u kulturi; od god. 32, br. 3(1989)-god. 33, br. 2(1990): ilustrirani časopis za umjetnost, kulturu i animaciju u kulturi.

U slučaju čestih promjena podnaslova izrađuje se općenita napomena u polju 500, na primjer: *Podnaslov se na idućim sveščićima mijenja.*

10.1.4 Napomena o podatku o odgovornosti

Koristi se za promjene urednika. Na primjer:

Od 1998. gl. urednik: Matko Jović.

Ako se urednici često mijenjaju koristi se općenita napomena, kao na primjer:

Urednik se na sljedećim sveščićima mijenja.

Urednici se tijekom izlaženja mijenjaju.

10.1.5 Izvor podatka o odgovornosti

Kada se korporativni podatak o odgovornosti preuzima s nekog drugog mjesta na jedinici građe, u polju 500 navodi se mjesto s kojeg je podatak preuzet. Podatak o mjestu s kojeg je preuzet individualni podatak o odgovornosti se ne navodi. (više pod 2.3.4.1.2)

245	00	ŠaNatur und Museum :ŠbNuM : die Senckenberg-Naturzeitschrift /Šc[Senckenberg Naturforschende Gesellschaft (SNG)].
500	##	ŠaPodatak o odgovornosti preuzet s poledine om. lista.
710	2#	ŠaSenckenberg Naturforschende Gesellschaft (Frankfurt am Mein)

(napomena o mjestu s kojeg je preuzet korporativni podatak o odgovornosti)

245	00	ŠaLithuanian annual strategic review /ŠcGeneral Jonas Žemaitis Lithuanian Military Academy, Institute of International Relations and Political Science of the University of Vilnius, Strategic Research Center ; [editorial board Raimundas Lopata, Jurate Novagrockiene, Gediminas Vitkus].
-----	----	--

(nema napomene o mjestu s kojeg je preuzet podatak o urednicima)

Kada se podatak o odgovornosti pronađe u nekom drugom izvoru osim predloška koji se opisuje, taj se podatak, kao i izvor u kojemu je on pronađen, navodi u napomeni.

245	00	ŠaCroatian Franciscan Custody of the Holy Family =ŠbHrvatska franjevačka kustodija Svete obitelji.
500	##	ŠaUrednik Pavo Maslač → podatak iz pisma fra Marka Puljića Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, 28. kolovoza 2002.

10.1.6 Napomena o nakladniku

Promjene nakladnika bilježe se u ponovljivom polju 260 (više pod 5.3). Kod učestalih promjena nakladnika preporuča se izraditi općenitu napomenu: *Nakladnik se na idućim sveščićima mijenja.*

Za hrvatske serijske publikacije polje 260 ponavlja se za najviše 4 nakladnika; u slučaju većeg broja nakladnika, izrađuje se polje 260 za prvog i posljednjeg, dok se svi navode u ovoj napomeni.

10.1.7 Napomena o izdanju

Kada se podatak o izdanju pojavi, nestane ili mijenja nakon prvog i/ili najranijeg sveščića, ta se promjena navodi u napomeni, ako se smatra važnom za korisnike kataloga.

245	00	ŠaJutarnji list /Šc[glavni urednik Tomislav Wruss].
250	##	Ša[1. izd.]
500	##	ŠaOd ožujka 2000. izlaze dva različita prva izdanja

Ako je promjena podatka o izdanju značajna, izrađuje se novi bibliografski opis. Više o tome vidjeti u 3.1.

Ukoliko se podatak o izdanju javlja na jedinici građe u obliku znakova ili simbola koji se ne mogu reproducirati u kataložnom zapisu, o tome se može dati objašnjenje u ovoj napomeni.

245	00	ŠaJutarnji list /Šc[glavni urednik Tomislav Wruss].
250	##	Ša[3. izd.]
500	##	ŠaOznaka izdanja prikazana s tri kvadratića

10.1.8 Napomena o materijalnom opisu

Obuhvaća podatke kojima se dopunjuju formalni podaci u polju 300 Materijalni opis, a odnose se na promjene dimenzija te tekstove koji su tiskani u međusobno obratnim smjerovima.

Ovdje se navode veće promjene dimenzija. U slučaju češće, ali manje varijacije dimenzija, i ovdje se može se ponoviti podatak o rasponu dimenzija povezan crticom.

500	##	ŠaDimenzije: 25-28 cm.
-----	----	------------------------

10.2 Napomena o bibliografiji, sažecima i kazalima - 504 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

504 # # \$a Napomena o bibliografiji (P)

Navodi se podatak o postojanju bibliografije, koja se može nalaziti u svim ili samo u nekim sveščićima. Ako se nalazi u svim sveščićima navodi se opća napomena, a ako samo u nekim navodi se i brojčani podatak. U ovo se polje također unosi i podatak o postojanju ostalih dodataka uz sadržaj, npr. predmetnih, autorskih itd. kazala (ali ne sadržaja pojedinog sveščića) i sažetaka. Podaci o sažecima navode se izrazima na jezicima kojima su pisani i to samo ako se razlikuju od jezika teksta. Navodi se do tri jezika npr. *Summaries*; *Zusammenfassung*, a ako ih je više izrađuje se općenita napomena: *Sažeci na više jezika*.

Kodirani podatak o jezicima sažetaka navodi se u 041 \$b.

Ako se unose dvije ili sve tri napomene, svaka se unosi u ponovljivo polje.

504	##	\$aBibliografija u nekim sveščićima.
-----	----	--------------------------------------

504	##	\$aKazalo u pojedinim sveščićima.
-----	----	-----------------------------------

504	##	\$aKazalo uz prvi sveščić u godištu.
-----	----	--------------------------------------

(Dodatak uz sadržaj nije uvezan, već fizički odvojen.)

504	##	\$aSummaries; Zusammenfassung.
-----	----	--------------------------------

10.3 Napomena o referiranosti i/ili citiranosti - 510 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

510 Napomena o referiranosti i/ili citiranosti (P)

0 # Nepoznat obuhvat

1 # Potpun obuhvat

2 # Selektivan obuhvat

\$3 Specifikacija

\$a Naslov

\$x ISSN

U ovom se polju navode sekundarni izvori u kojima su serijske publikacije indeksirane i/ili u kojima se nalaze njihovi sažeci, uključujući datum obuhvata, ukoliko je on poznat.

245	00	\$aGlasnik matematički /\$c[editor-in-chief Hrvoje Šikić].
510	0#	\$aChemical abstracts,\$x0009-2258.
510	0#	\$aAbstract journal-Institute of Scientific Information. Informatics,\$x0567-526X.
510	0#	\$aMathematical reviews,\$x0025-5629.
510	0#	\$aScience Abstracts,\$x0370-8861.
510	0#	\$aZentralblatt für Mathematik.

10.4 Napomena o brojčanim podacima - 515 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

515 # # \$a Napomena o brojčanim podacima (P)

Sadrži podatke koji objašnjavaju promjene, nepravilnosti ili složene situacije koje se odnose na posebnosti izlaženja i brojčane i/ili kronološke oznake, a ne mogu se navesti u polju 362 (pogrešno obrojčivanje, nedostatak brojčanih i/ili kronoloških oznaka, dvostruko obrojčivanje, neizlaženje itd.).

Koristi se i za slučaj kada serijska publikacija izlazi u više fizički odvojenih dijelova.

245	00	ŠaDocuments working papers /ŠcCouncil of Europe, Parliamentary Assembly = ŠbConseil de l'Europe, Assemblee parlementaire.
515	##	ŠaSvaka sesija, odnosno dio, izlazi u nekoliko svezaka.

362	0#	ŠaVol. 1, no. 1(2001)-vol. 4, no. 4(2004) ; vol. 5, no. 1=21(2005)-
515	##	ŠaDvostruka numeracija brojeva od vol. 5, no. 1=21(2005) ; druga označava zbroj prethodno izašlih sveščića.

245	00	ŠaGospodarski list /Šc[glavni urednik Branko Horvat].
362	0#	ŠaGod. 3, br. 14 (7. april 1855)-god. 58 , br .24 (23. prosinac 1910) ; god. 69, br. 1 (8. siječanj 1911)- .
515	##	ŠaGod. 69 (1911) je zbroj godišta svih prethodnih naslova.

(Prethodnici Gospodarskog lista sežu do Lista mesečnog Horvatsko-slavonskoga gospodarskoga društva koji je počao izlaziti 1842. godine.)

515	##	ŠaNe izlazi 1990-1992.
-----	----	------------------------

10.5 Napomena o prilogu - 525 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

525 # # Ša Napomena o prilogu (P)

U ovoj se napomeni navode podaci o priložima za koje se ne izrađuje zaseban zapis, a to su:

- prilozi koji nadopunjavaju sadržaj matične publikacije i mogu se koristiti samo uz nju.
- prilozi koji nemaju brojčane podatke ili čiji se brojčani podatak potpuno uklapa u brojčani niz matične publikacije, npr. ako prilog izlazi jednom godišnje kao četvrti broj tromjesečnika
- povremeni prilozi pojedinom broju ili godištu serijske publikacije.

Stvarni naslov priloga može biti isti kao i onaj glavne jedinice ili neizrazit, a može imati i vlastiti, izrazit naslov.

Pojedinačni se naslovi ne nabrajaju već se preporuča oblikovati općenitu napomenu kao npr. *Prilozi uz većinu brojeva.*

Na taj se način postupa sa svim priložima bez obzira na medij objavljivanja.

Za slučajeve kada se za priloge izrađuje poseban zapis koji se s matičnom publikacijom povezuje poljem 770 vidjeti 12.3. Detaljnije o postupanju s priložima vidjeti u Dodatku II.

245	00	ŠaLider :Šbposlovni tjednik /Šc[glavni urednik Miodrag Šajatović].
525	##	ŠaPrilozi uz pojedine brojeve.

10.6 Napomena o dostupnosti na drugom mediju - 530 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

530				Napomena o dostupnosti na drugom mediju (P)
	#	#	\$3	Specifikacija (NP)
			\$a	Napomena o dostupnosti na drugom mediju (NP)
			\$u	Jedinstveni identifikator građe (URI) – URL, URN (P)

Polje se koristi kada se želi uputiti na postojanje bibliografske jedinice na drugom mediju, za koju ne postoji zaseban zapis, kao npr. postojanje mrežnog izdanja.

530	##	\$aDostupno i na internetu\$uhttp://idx.sagepub.com
-----	----	---

Interpunkcija: Između potpolja \$a i \$u nema znaka interpunkcije.

10.7 Napomena o jeziku - 546 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

546	#	#	\$a	Napomena o jeziku (P)
-----	---	---	-----	-----------------------

Tekstualna napomena o jeziku koja objašnjava ili nadopunjuje podatke iz 008/35-37 i 041. Napomena se navodi kada se iz stvarnog naslova ne vidi kojim je jezikom pisan tekst jedinice građe (npr. naslov na latinskom *Croatica chemica acta*, a tekstovi na engleskom jeziku) i kada opisivana jedinica građe sadrži i tekstove na drugom(drugim) jeziku(jezicima) (npr. usporedni ili prištampani tekst na drugom jeziku).

008	/30	b (extended roman)
008	/35-37	eng (English)
041	1#	\$a eng \$a fre
546		\$aTekst na engl. i na franc. jeziku.
500		\$aOba su teksta tiskana u međusobno obratnim smjerovima.

008	/30	b (basic roman)
008	/35-37	mul
546		\$aTekst na više jezika.

10.8 Napomena o pismu - 546 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

546	#	#	\$b	Naziv ili kod pisma (P)
-----	---	---	-----	-------------------------

Tekstualna napomena o pismu koja objašnjava ili nadopunjuje podatak iz 008/30 (pismo). Napomena se navodi kada se iz stvarnog naslova ne vidi kojim je pismom pisan tekst jedinice građe.

Ako se unose napomena i o jeziku i o pismu, svaka se unosi u ponovljivo polje.

008	/30	c
008	/35-37	bul
041	1#	Šabul Šaeng
546		ŠaTekst na bug. i na engl. jeziku
546		ŠbĆir. i lat.

008	/30	b
008	/35-37	eng
041	1#	Šaeng Šaheb
546		ŠaVol.1-59 tekst na hebrej. jeziku.

10.9 Napomena o izdavaču - 550 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

550 # # Ša Napomena o izdavaču (P)

Podaci o izdavaču(ima) tj. korporativnoj odgovornosti i njihovim promjenama tijekom izlaženja publikacije.

Tu se također može navesti da je serijska publikacija službeni organ neke organizacije, ukoliko se taj podatak ne nalazi u glavnom izvoru podataka.

Napomena ne podrazumijeva varijante naziva korporativnog tijela koje se mogu javiti na publikaciji, jer će one biti uključene u pregledni zapis.

245	00	ŠaExplorations :Šban annual on Jewish themes /Šcedited by Murray Mindlin with Chaim Bermant.
550	##	ŠaObjavljeno u suradnji s: The Institute of Contemporary History and Wiener Library.

Kod značajne promjene naziva korporativnog tijela koje kvalificira generički naslov izrađuje se novi zapis (više pod 3.1).

10.10 Napomena o kumulativnom kazalu i/ili pomagalima za pretraživanje - 555 (P)

Polje 1.ind. 2.ind. potpolje

555 # # Ša Napomena o kumulativnom kazalu i/ ili pomagalima za pretraživanje (P)

Ša Kazala

0 # Ša Pomagala za pretraživanje

Sadrži podatak o kumulativnom kazalu i sveščićima na koje se ono odnosi te podatak o sveščiću u kojem se nalazi. Kazala mogu biti objavljena zasebno ili kao sastavni dio sveščića.

555	##	ŠaBibliografsko kazalo Vjesnika bibliotekara Hrvatske : 1 (1950)-30 (1987) / uredila Nada Gomerčić, u god. 35, br. 1/2(1992); Bibliografsko kazalo Vjesnika bibliotekara Hrvatske : 31 (1988)-35 (1992) / priredio Zoran Bulbuk, u god.36 (1993); Bibliografsko kazalo Vjesnika bibliotekara Hrvatske : 36 (1993)-40 (1997) / priredio Zoran Bulbuk, u god. 41(1998).
-----	----	---

10.11 Napomena o složenim vezama - 580 (P)

Napomena se koristi kako bi se veze između opisivane jedinice građe i jedinica u poljima za povezivanje (760-787) dodatno objasnile, a odnosi se na složene veze, npr. spajanje, razdvajanje (780- 2. ind.=4 ; 785- 2. ind.=6 ili 7).

245	00	ŠaRačunovodstvo, revizija i financije /Šc[glavni urednik Vlado Brkanić]
580	##	ŠaOdvojio se 1991 od: Računovodstvo i financije
780	17	ŠtRačunovodstvo i financije Šx0350-4506

Za ostale napomene vidjeti Priručnik MARC 21 format for bibliographic data.

10.12 Napomena o izvoru opisa - 588 (P)

Obavezna je kada je opis izrađen na temelju sveščića koji nije prvi. Brojčanim podacima sveščića prethodi uvodna izreka: *Opis prema...*

362	0#	ŠaVol. 1, no. 1(2007)-
588	##	ŠaOpis prema vol. 2, no. 1(2008).

Uputno je navesti i napomenu o zadnjem pregledanom sveščiću kako bi se ukazalo na promjenu bibliografskih podataka (npr. učestalost, podatak odgovornosti, dimenzije).

362	0#	Ša2000, no. 1-
588	##	ŠaOpis prema 2005, no. 5. ; zadnji opis prema 2009, no. 8.

11 PRISTUPNICE ZA KORPORATIVNA TIJELA - 710

Polje 1. ind. 2. ind. potpolje

710	1		Naziv unesen pod sjedištem ili jurisdikcijom
	2		Naziv unesen u izvornom redosljedu
	#		Nema podataka
		Ša	Naziv korporativnog tijela ili jurisdikcije (NP)
		Šb	Naziv podređene jedinice (P)

Polje se koristi za izradu pristupnice za korporativno tijelo odgovorno za stvaranje bibliografske jedinice koju opisujemo. Pristupnice se određuju prema pravilima PPIAK-a i način njihove izrade nije dio ovog Priručnika.

Navode se prva tri korporativna autora. Odrednica se unosi uvijek kad je naziv korporativnog tijela spomenut u glavnom stvarnom naslovu, u polju 245 Ša, Šb, Šc te za publikacije s neizrazitim stvarnim naslovom (više pod 2.3.4.1.1).

245	00	ŠaMercurius ... /ŠcOrszagos Szechenyi Konyvtar ; szerkesztette Boka Laszlo es Ekler Peter.
710	2#	ŠaOrszagos Szechenyi Konyvtar (Budapest)

245	00	ŠaStatistička izvješća /ŠcRepublika Hrvatska, Državni zavod za statistiku ; [urednica Jasna Crkvenčić-Bojić].
710	1#	ŠaHrvatska.ŠbDržavni zavod za statistiku

12 POLJA ZA POVEZIVANJE ZAPISA - 76X - 78X⁷

Polja služe za povezivanje različitih zapisa kroz nekoliko vrsta hijerarhijskih odnosa:

- okomitih tj. između nakladničke cjeline i kola,
- vodoravnih tj. izdanja na istom ili različitom mediju,
- kronoloških tj. promjena naslova kroz razdoblje izlaženja bibliografske jedinice.

Veze između zapisa su obično uzajamne, a odabir povratne veze ovisi o pojedinačnom slučaju.

Polja su ponovljiva.

1. ind. 2. ind. potpolje

0		Napomena se prikazuje
1		Napomena se ne prikazuje
	#	Generira se konstanta prikaza
	8	Nema konstante prikaza
	\$g	Detalji o povezanosti (unos se početna i završna godina na koju se veza odnosi u slučajevima da se ne odnosi na cijelo razdoblje izlaženja neke bibliografske jedinice) (P)
	\$h	Materijalni opis (NP)
	\$t	Unosi se ključni naslov kada je dostupan ili glavni stvarni naslov (NP)
	\$n	Napomena
	\$w	Identifikator zapisa (iz polja 001 povezanog zapisa) (NP) ⁸
	\$x	ISSN (NP)

Napomena: Kada je vrijednost 1. indikatora 0, napomena se automatski generira iz ovih polja. Kada je njegova vrijednost 1, napomena se ne generira iz polja već se unosi u polje 580. Za složene odnose među zapisima koji sadrže polja 780-2. ind. 4, 785 -2. ind. 6 ili 7 ona je obavezna.

Obavezno se unose podaci u potpolje \$t. U \$t prednost se daje ključnom naslovu te ukoliko on postoji, unosi se i \$x.

Interpunkcija: Polje ne završava interpunkcijom, osim ako zadnja riječ nije kratica.

12.1 Nakladnička cjelina - 760

Povratni odnos: 762 Kolo/Razdjel

245	00	\$aKorabljica /\$c[urednik Stjepan Šešelj].
490	0#	\$aPrinosi za povijest književnosti u Hrvata,\$x1330-4933
760	18	\$tPrinosi za povijest književnosti u Hrvata\$x1330-4933

7 Posebna napomena za knjižnice koje rade u Alephu:

U poljima za povezivanje kataložnih zapisa 76X-78X između potpolja se ne upisuju interpunkcijski znakovi jer se oni generiraju sistemski.

U polju LKR koriste se potpolja \$a, \$l, \$n, \$m, \$r (indikator u \$r su uvijek 0#).

Polje LKR služi za povezivanje zapisa u Alephu. Više u Dodatku II.

8 Knjižnice koje rade u sustave Aleph ne unose potpolje \$w.

12.2 Kolo/Razdjel - 762

Povratni odnos: 760 Nakladnička cjelina

245	00	ŠaPrinosi za povijest književnosti u Hrvata /Šc[urednik Stjepan Šešelj]
762	18	ŠtKorabljicaŠx1330-4941

12.3 Prilog i/ili Poseban broj - 770

Polje sadrži podatak o prilogu ili dodatku koji izlazi uz matičnu publikaciju, a za koji se najčešće izrađuje zaseban zapis. To su prilozi cijeloj serijskoj publikaciji koji i sami imaju oblikovne elemente serijske publikacije (vlastite brojčane oznake, paginacija i impresum) sa ili bez vlastitog naslova, sadržajno neovisni od matične publikacije.

Detaljnije o postupanju s priložima vidjeti u Dodatku III.

Povratni odnos: 772 Matična publikacija

245	00	ŠaZagreber germanistische Beiträge :ŠbJahrbuch für Literatur- und Sprachwissenschaft /Šc[verantwortlicher Chefredakteur Marijan Bobinac]
770	0#	ŠtZagreber germanistische Beiträge. BeiheftŠx1330-3481

(prilog u zasebnom zapisu)

Sadržajno samostalni prilozi koji se smatraju važnima za korisnike kataloga, ali ne zahtijevaju izradu zasebnog zapisa, navode se u na sljedeći način:

245	00	ŠLiječničke novine =Šb[Medical news] : glasilo Hrvatske liječničke komore /Šc[glavni i odgovorni urednik, editor-in-chief Željko Poljak].
770	0#	ŠtSažeci opisa svojstava lijekova i upute za lijekove oglašene u "Liječničkim novinama" br.44 od studenog 2005. godine [Elektronička građa]Šhoptički disk (CD-ROM)Šnuz god.5,br.44(2005)

(prilog naveden u zapisu za matičnu publikaciju)

12.4 Matična publikacija - 772

Polje sadrži podatak o matičnoj publikaciji za neki prilog ili slično.

Povratni odnos: 770 Prilog/Poseban broj

245	00	ŠaZagreber germanistische Beiträge :ŠbJahrbuch für Literatur- und Sprachwissenschaft. ŠpBeiheft /Šc[Marijan Bobinac (verantw. Chefredakteur)].
772	00	ŠtZagreber germanistische BeiträgeŠx1330-0946

12.5 Drugo izdanje na istom mediju - 775

Polje se upotrebljava za povezivanje jedinica čiji se djelomično ili potpuno isti sadržaj objavljuje na istom mediju, ali na drugom jeziku ili s drugim regionalnim obuhvatom (primjerice lokalna izdanja novina sa značajnim razlikama u odnosu na osnovno izdanje, koje mogu ali ne moraju imati isti naslov).

U svaki se povezani zapis unosi polje 775.

245	00	ŠaBanka :\$bfinancijsko-poslovni mjesečnik /\$c[glavna urednica Marina Ralašić].
775	0#	ŠtBanka (International ed.)\$x1330-9781
775	0#	ŠtBanka (Regionalno izd.)\$x1333-7793

12.6 Drugo izdanje na drugom mediju - 776

Upotrebljava se za izražavanje horizontalne veze, tj. za povezivanje jedinice koja se katalogizira s drugim izdanjem te jedinice na drugom mediju, npr., tiskani s usporednim izdanjem na CD-ROMu i/ili na mreži.

U svaki se povezani zapis unosi polje 776.

245	00	ŠaSigna vitae :\$bspecijalizirani medicinski časopis /\$c[glavna i odgovorna urednica Josipa Bišćan].
776	0#	ŠtSigna vitae (Online)\$x1845-206X

(s obzirom da u zapisu nema napomene o dostupnosti na drugom mediju u polju 530, 1.ind je 0)

12.7 Izdano sa - 777

Upotrebljava se za publikacije koje su zajedno objavljene i za koje se izrađuju zasebni bibliografski zapisi.

U svaki se povezani zapis unosi polje 777.

245	00	Ša Agramer Lloyd :\$bOrgan fuer volkswirtschaftliche Interessen /\$c[Verantwortlicher Redacteur E. L. Blau].
777	0#	ŠtKroatisch-slavonische Holz-Zeitung (Agram)\$x1846-8144

12.8 Prethodni i sljedeći naslovi - 780 - 785

Polje sadrži podatak o neposrednom prethodniku ili sljedniku jedinice građe koja se katalogizira. Novi se zapis izrađuje prema odredbama o značajnim promjenama naslova u 3.1.

Vrsta veze označava se drugim indikatorom. Polja prethodnika i sljednika unose se u svaki zapis koji se povezuje. Nazivi *Nastavak* i *Djelomice je nastavak* koriste se kada sljednik nastavlja numeraciju, a nazivi *Nadomješta* i *Djelomice nadomješta* koriste se kada sljednik počinje s novom numeracijom.

Polja su ponovljiva.

Slijedi popis polja s primjerima. U povezane zapise unosi se povratna veza prema pojedinačnom slučaju.

2. ind.	Prethodni naslov (780)
0	Nastavak
1	Djelomice je nastavak
2	Nadomješta
3	Djelomice nadomješta
4	Nastaje spajanjem ... i ...
5	Preuzima
6	Djelomice preuzima
7	Odiyeljena od

2. ind.	Sljedeći naslov (785)
0	Nastavlja se kao
1	Djelomice se nastavlja kao
2	Nadomješta je
3	Djelomice je nadomješta
4	Preuzima je
5	Djelomice je preuzima
6	Dijeli se na ... i na ...
7	Spaja se sa ... i nastaje

Nastavak - 780 00

245	00	ŠaPotrošač /Šc[glavni urednik Neno Rojčević].
780	00	ŠtBilogorsko-podravski potrošačŠx1845-0695

Djelomice je nastavak - 780 01

245	00	ŠaCroatian journal of forest engineering :Šb[journal for theory and application of forestry engineering = časopis za teoriju i praksu šumarskoga inženjerstva] /Šc[editor-in-chief Tibor Pentek].
780	01	ŠtMehanizacija šumarstvaŠx0352-5406

Nadomješta - 780 02

245	00	ŠaBilogorski planinar :Šb[časopis Hrvatskog planinarskog društva "Bilo" Koprivnica] /Šc[glavni i odgovorni urednik Milivoj Kovačić].
780	02	ŠtPlaninar Šx1330-4496

Djelomice nadomješta - 780 03

245	00	ŠaHrvatica :Šbčasopis za ženu i dom /Šc[glavni urednik Marija Jurić Zagorka].
780	03	ŠtNovi ženski list Šx1845-4690

Nastaje spajanjem ... i ... - 780 14

245	00	ŠaAuto moto puls /Šc[glavni urednik Goran Dijaković, Boris Pušćenik].
580	##	ŠaNastala spajanjem Auto auto (1993) = ISSN 1330-433X i Moto puls (Zagreb. 1996) = ISSN 1330-9943.
780	14	ŠtAuto auto (1993)Šx1330-433X
780	14	ŠtMoto puls (Zagreb. 1996)Šx1330-9943

(s obzirom da u zapisu postoji napomena o složenim vezana u polju 580, 1. ind je 1)

Obavezno se izrađuje napomena u polju 580.

Preuzima - 780 05

245	00	ŠaGospodarski list /Šc[glavni urednik Branko Horvat].
780	05	ŠtSeoski gospodarŠx1847-1749Šg1907

Djelomice preuzima - 780 06

245	00	ŠaSlužbeni vjesnik biskupija Splitske metropolije :Šb(Splitsko-makarska, Dubrovačka, Hvarsko-bračko-viška, Kotorska i Šibenska) /Šc[glavni urednik Ante Šošić].
780	06	ŠtSlužbeni vjesnik Hvarske biskupijeŠx1331-6656

Odiyeljena od - 780 07

245	00	ŠaRačunovodstvo, revizija i financije /Šc[glavni urednik Vlado Brkanić].
780	07	ŠtRačunovodstvo i financijeŠx0350-4506

Nastavlja se kao - 785 00

245	00	ŠaBilogorsko-podravski potrošač /Šc[glavni urednik Neno Rojčević].
785	00	ŠtPotrošačŠx1845-0687

Djelomice se nastavlja kao - 785 01

245	04	ŠaThe Southeastern college art review and newsletter.
785	01	ŠtSECAC newsletter

Nadomješta je - 785 02

245	00	ŠaN.K. Croatia /Šc[glavni i odgovorni urednik Fredi Kramer].
785	02	ŠtDinamoŠx1846-1697

Djelomice je nadomješta - 785 03

245	00	ŠaNovi ženski list /Šc[glavni i odgovorni urednik Marija Jurić-Zagorka].
785	03	ŠtHrvatski ženski listŠx1845-4712
785	03	ŠtHrvatica (Zagreb. 1939)Šx1845-4720

Preuzima je - 785 04

245	00	ŠaSeoski gospodar :Šblist za pouku hrvatskim seljakom u gospodarstvu /Šcurednik Vlastimil Vichodil.
785	04	ŠtGospodarski listŠx0350-3100

Djelomice je preuzima - 785 05

245	00	ŠaNarodna volja :Šbsocijalistički list za seljački puk /Šc[odgovorni urednik Eugen Demetrović].
785	05	ŠtRadnička borba

Dijeli se na ... i na ... - 785 16

245	00	ŠaMehanizacija šumarstva :Šb[časopis za teoriju i praksu šumarskog inženjerstva = journal for theory and application of forestry engineering] /Šc[glavni urednik Stanislav Sever].
580	##	ŠaDijeli se na: Croatian journal of forest engineering = ISSN 1845-5719 i: Nova mehanizacija šumarstva = ISSN 1845-8815.
785	16	ŠtCroatian journal of forest engineeringŠx1845-5719
785	16	ŠtNova mehanizacija šumarstvaŠx1845-8815

(s obzirom da u zapisu postoji napomena o složenim vezana u polju 580, 1.ind je 1)

Spaja se sa ... i nastaje ... - 785 17

245	00	ŠaBilten Ureda za europske integracije Vlade RH.
580	##	ŠaSpaja se s: Bulletin (Office for European Integration of the Government of Croatia) = ISSN 1846-1913 i nastaje: Bulletin (Ministry for European Integration) = ISSN1333-3976.
785	17	ŠtBulletin (Office for European Integration of the Government of Croatia)Šx1846-1913
785	17	ŠtBulletin (Ministry for European Integration) Šx 1333-3976

(s obzirom da u zapisu postoji napomena o složenim vezana u polju 580, 1.ind je 1)

Na drugi način povezane jedinice - 787

Polje sadrži podatak o povezanoj jedinici građe koja se ne može opisati niti jednim od odnosa navedenih u poljima 760-786, a može biti važna za korisnika.

Ukoliko je to moguće, vrsta veze objašnjava se napomenom u polju 580 i tada je prvi ind.

1. Ukoliko nema napomene u polju 580, prvi ind. je 0.

245	00	ŠaBlood cells / Šc [editor-in-chief Marcel Bessis].
580	##	ŠaVol.2(1976)-vol.3(1977) objavljeni kao vol.16(1976)-vol.19(1977) publikacije Nouvelle revue francaise d'hematologie = ISSN 0029-4810.
787	1#	ŠtNouvelle revue francaise d'hematologieŠx0029-4810

U svaki se povezani zapis unosi polje 787.

13 POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU - 9XX (P)

Polje 1. ind. 2. ind. potpolje (P)
 981 # # \$c Niz C. Serijske publikacije

981	##	\$c C1/09
-----	----	-----------

Potpolje se unosi u zapise koji se uključuju u tekuću nacionalnu bibliografiju serijskih publikacija.

Polje 1. ind. 2.ind. Potpolje (P)
 998 # # \$s Izrađivač zapisa i datum

Polje se koristi za oznaku katalogizatora serijskih publikacija, a uključuje sljedeće podatke: slovnu oznaku za katalogizatora i vrstu posla na zapisu i brojčanu oznaku za datum u obliku ggmm.

998	##	\$s SPIO1103
-----	----	--------------

DODATAK I ELEMENTI PODATAKA PREMA SKUPINAMA ISBD-A I ODGOVARAJUĆA MARC 21 POLJA

SKUPINA	MARC 21 POLJE
Stvarni naslov i podaci o odgovornosti	245
Glavni stvarni naslov	\$a
= Usporedni stvarni naslov	\$b
: Podnaslov	\$b
. Oznaka podređenog stvarnog naslova (kola)	\$n
, Podređeni stvarni naslov (kolo)	\$p
/ Prvi podatak o odgovornosti (korporativno tijelo, urednik(ci))	\$c
; Drugi podatak o odgovornosti (korporativno tijelo, urednik(ci))	[u produžetku \$c]
Izdanje	250
Podatak o izdanju	\$a
Kronološke i/ili brojčane oznake	362 \$a
Izdavanje, raspačavanje itd.	260
Mjesto izdavanja i/ili raspačavanja	\$a
: Nakladnik	\$b
, Godina izdavanja, raspačavanja	\$c
(Mjesto tiskanja ili proizvodnje	\$e
: Tiskar ili proizvođač	\$f
,) Godina tiskanja ili proizvodnje	\$g
Materijalni opis	300
Posebna oznaka građe i opseg	\$a
: Druge materijalne pojedinosti	\$b
; Dimenzije	\$c
+ Podatak o popratnoj građi	\$e
Nakladnička cjelina	490, 760
Podatak o nakladničkoj cjelini	490 \$a
, ISSN	\$x
; Numeracija nakladničke cjeline ili kola	\$v
Napomene	246, 3XX, 5XX, 78X
Podatak o učestalosti	310
Prethodna učestalost	321 \$a
Datum prethodne učestalosti	321 \$b
O izvoru glavnog stvarnog naslova	500
O sporednim naslovima	246
O podatku o odgovornosti	500
O promjenama podataka o odgovornosti	500, 550
O izdanju i bibliografskoj povijesti	500, 78X
O složenim vezama	580
O jeziku	546 \$a
O pismu	546 \$b
O dostupnosti na drugom mediju	530;776
O brojčanim podacima	515
O izdavanju, raspačavanju	500
O materijalnom opisu	500
O dodacima uz sadržaj (npr. prilozi)	525
O bibliografiji, sažecima, kazalima	504
O kumulativnom kazalu i/ili pomagalima za pretraživanje	555
O referiranosti i/ili citiranosti	510
O izvoru opisa	588
O posljednjem pregledanom sveščiću	500

DODATAK II POVEZIVANJE KATALOŽNIH JEDINICA I LKR POLJA I POTPUNI PRIMJERI OPISA⁹

Polje LKR je Alephu svojstveno polje i nije dio bibliografskog formata MARC 21. Služi za međusobno povezivanje zapisa pomoću sljedećih vrsta veza:

UP - (vertikalna) veza između nakladničke cjeline i serijske publikacije u nakladničkoj cjelini. Veza DN automatski se izrađuje u suprotnom smjeru (unos se u zapise koji sadrže polja 760 ili 762)

PAR – (horizontalna veza) veza između različitih izdanja; priloga i matične publikacije; sljednika i prethodnika. Veza PAR automatski se izrađuje u suprotnom smjeru. Unosi se u zapise koji sadrže polja: 770 ili 772; 775, 776, 777, 780 ili 785, 787.

Struktura polja LKR - Aleph polja za povezivanje zapisa

Ša Vrsta veze (UP, PAR)

Šb Kontrolni broj zapisa s kojim se ostvaruje veza

Šl Naziv baze

Šn Naslov jedinice s kojom se ostvaruje veza

Šm Naslov jedinice koju povezujemo (zapis koji se trenutno izrađuje)

Šr MARC polja i indikatori bloka 76X-78X

Potpolja Šn i Šm generiraju se sistemski nakon pohrane zapisa u bazu.

1. Prethodnik - sljednik

```
LDR L 00000cas^a2200325^i^4500
001 L 000001313
003 L HR-ZaNSK
005 L 20070917093948.0
007 L ta
008 L 911003d19581959hr^zr^p^^-^^^0^^^b^hrv^^
022 L $$a1330-1896$$230
035 L $$9(HR-ZaNSK)1314
035 L $$9(HR-ZaNSK)911003054
035 L $$a(HR-ZaNSK)000001313
040 L $$aHR-ZaNSK$$bhrv$$cHR-ZaNSK$$eppiak
042 L $$acroatica
080 L $$a621.791
2101 L $$aBilt. Druš. teh. zavar. Nar. Repub. Hrvat.
222 0 L $$aBilten Društva za tehniku zavarivanja Narodne Republike Hrvatske
24500 L $$aBilten /$$cDruštvo za tehniku zavarivanja Narodne Republike Hrvatske ; odgovorni urednik Miro Cukon.
260 L $$aZagreb :$$bDruštvo za tehniku zavarivanja Narodne Republike Hrvatske,$$c1958-1959.
300 L $$c28 cm.
310 L $$aDeset puta godišnje
321 L $$aDvomjesečno,$$b1958
```

⁹ Iz primjera su izostavljena lokalna polja 8XX i 9XX

3620 L \$\$aGod.1, br.1(1958)-god. 2, br. 9/10(1959)
500 L \$\$aOd god.1(1958)-god. 2, br. 5(1959) urednik: Božena Božiček-Hruška
588 L \$\$aOpis prema god. 2, br. 9/10(1959)
7102 L \$\$aDruštvo za tehniku zavarivanja Hrvatske
78500 L \$\$tZavarivanje\$\$x0044-1902
LKR L \$\$aPAR\$\$b6725\$\$INSK01\$\$nZavarivanje\$\$mBilten Društva za tehniku zavarivanja Narodne Republike Hrvatske\$\$r7850#

2. Izdanje na istom i drugom mediju:

LDR L 00000cas^a2200373^i^4500
001 L 000475836
003 L HR-ZaNSK
005 L 20080428135002.0
007 L ta
008 L 030314c20009999hr^ar^p^^|^^^0^^^b0eng^^
0221 L \$\$a1334-1413\$\$230
035 L \$\$9(HR-ZaNSK)476324
035 L \$\$9(HR-ZaNSK)430314027
035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000475836
040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
042 L \$\$acroatica
080 L \$\$a621.39
2101 L \$\$aAnnu. rep.\$\$b(Ericsson Nikola Tesla, Tisak)
222 0 L \$\$aAnnual report ...\$\$b(Ericsson Nikola Tesla. Tisak)
24500 L \$\$aAnnual report ... /\$\$cEricsson Nikola Tesla.
260 L \$\$aZagreb :\$\$bEricsson Nikola Tesla,\$\$c2000- .
300 L \$\$asv. ; \$\$c30 cm.
310 L \$\$aGodišnjak
3620 L \$\$a1999- .
7102 L \$\$aEricsson Nikola Tesla (Zagreb)
7750 L \$\$tGodišnje izvješće ... (Ericsson Nikola Tesla. Tisak)\$\$x1334-1421
7760 L \$\$tAnnual report ... (Ericsson Nikola Tesla. Online)\$\$x1334-0484
LKR L \$\$aPAR\$\$b475828\$\$INSK01\$\$nGodišnje izvješće ... (Ericsson Nikola Tesla. Tisak)\$\$mAnnual report ... (Ericsson Nikola Tesla. Tisak)\$\$r7750#
LKR L \$\$aPAR\$\$b474628\$\$INSK01\$\$nAnnual report ... (Ericsson Nikola Tesla. Online)\$\$mAnnual report ... (Ericsson Nikola Tesla. Tisak)\$\$r7760#

3. Serijska publikacija s prilogom za koji se izrađuje zaseban zapis:

Zapis za matičnu publikaciju:

LDR L 00000cas^a2200613^i^4500
001 L 000005290
003 L HR-ZaNSK
005 L 20090612134339.0
007 L ta

- 008 L 910514c19269999ci^ar^p^^.^^^0^^^b^hrv^^
 022 L \$\$a0352-3861\$\$z0581-7498\$\$230
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)5293
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)910514013
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000005291
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
 0410 L \$\$ahrv\$\$aeng\$\$bmul
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a630
 2101 L \$\$aGlas. šumske pokuse
 222 0 L \$\$aGlasnik za šumske pokuse
 24500 L \$\$aGlasnik za šumske pokuse =\$\$bAnnales experimentis silvarum culturae provehendis /\$\$c[glavni urednik, editor-in-chief Joso Vukelić].
 24611 L \$\$aAnnales pro experimentis foresticis\$\$fbr.1(1926)-knj.29(1993)
 24611 L \$\$aAnnales experimentis silvarum culturae provehendis\$\$f32(1995)- .
 24611 L \$\$aAnnales experimentis silviculturalibus\$\$fknj.30(1994)
 260 L \$\$aZagreb :\$\$ Kr. sveučilište SHS u Zagrebu, Zavod za šumske pokuse,\$\$c1926- .
 2603 L \$\$31958- \$\$aZagreb : \$\$bŠumarski fakultet sveučilišta
 300 L \$\$a sv. ; \$\$c24 cm.
 310 L \$\$aGodišnjak
 3620 L \$\$a[Br.] 1(1926)-[br.] 6(1938) ; knj.=vol. 7(1940)- .
 500 L \$\$aKnj.7 (1940) na vrhu nasl. str.: Naučne edicije Poljoprivredno-šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; knj. 8(1942): Naučne edicije Poljodjelsko-šumarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta.
 500 L \$\$aOd knj. 10(1952) urednik: Antun Levaković; knj.12(1956): Milenko Plavšić; od knj.13(1957): Zvonimir Špoljarić; knj.15(1962): Ivo Horvat; od knj.16(1972): Zlatko Vajda; od knj.18(1975): Dušan Klepac; od knj.21(1983): Đuro Rauš; od 33(1996): Joso Vukelić; knj.42(2007/08): Igor Anić.
 500 L \$\$aOd br.1(1926) izdavač: Kr. sveučilište SHS u Zagrebu, Zavod za šumske pokuse; br.3(1931): Kr. univerziteta u Zagrebu, Institut za šumske pokuse; od br.4(1935): Univerzitet u Zagrebu, Poljoprivredno-šumarski fakultet, Institut za šumske pokuse; knj.7(1940)-knj.13(1957): Sveučilište u Zagrebu, Poljoprivredno-šumarski fakultet, Zavod za šumske pokuse.
 515 L \$\$aNe izlazi 2004.
 546 L \$\$aTekst na hrv. i na engl. jeziku.
 504 L \$\$aSažeci na više jezika.
 588 L \$\$aOpis prema knj. 39(2002).
7700 L \$\$tGlasnik za šumske pokuse. Posebno izd.\$\$x0352-6895\$\$g1984-1993

**NAPOMENA: USPOREDNA VEZA „PAR“ POMOĆU POLJA LKR IZRAĐUJE SE SAMO U JEDNOM ZAPISU
 JER SE POVRATNA VEZA IZRAĐUJE SISTEMSKI. ZBOG TOGA OVAJ ZAPIS NEMA POLJE LKR.**

Zapis za prilog:

- LDR L 00000cas^a2200397^i^4500
 001 L 000256591
 003 L HR-ZaNSK
 007 L ta
 008 L 000413c19849999ci^x^p^^.^^^0^^^b^hrv^^
 022 L \$\$a0352-6895\$\$230

- 035 L \$9(HR-ZaNSK)256795
035 L \$9(HR-ZaNSK)400413099
035 L \$a(HR-ZaNSK)000256591
040 L \$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$eppiak
042 L \$acroatica
080 L \$a630
2101 L \$aGlas. šumske pokuse, Poseb. izd.
222 0 L \$aGlasnik za šumske pokuse. Posebno izd.
24500 L \$aGlasnik za šumske pokuse = \$bAnnales experimentis silvarum culturae provehendis. \$pPosebno izdanje \$c[glavni urednik, editor-in-chief Joso Vukelić].
24611 L \$aAnnales pro experimentis foresticis \$pEditio peculiaris \$f1984-1987
24611 L \$aAnnales experimentis silvicultricibus \$pPosebno izdanje \$fbr.4(1993)
24611 L \$aAnnales experimentis silvarum culturae provehendis \$pPosebno izdanje \$f[br.]5(2006)- .
260 L \$aZagreb : \$bŠumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, \$c1984- .
300 L \$abr. ; \$c24 cm.
310 L \$aNeredovito
3620 L \$aBr.=n.1 (1984)-br.=n.4 (1993) \$a[br.]5(2006)- .
500 L \$aOd br.1 (1984)-br.3 (1987) podnasl.: uzgoj i iskorišćivanje šumskog bogatstva SRH = silviculture and utilization of forest resources of the SR Croatia; br.4 (1993): uzgoj i iskorišćivanje šumskog bogatstva RH = silviculture and utilization of forest resources of the R Croatia.
500 L \$aOd br. 1(1984)-br. 4(1993) urednik: Đuro Rauš.
515 L \$aNe izlazi 1985,1988-1992 i 1994-2005.
504 L \$aSummaries.
588 L \$aOpis prema br. 5(2006).
7720 L \$tGlasnik za šumske pokuse \$x0352-3861
LKR L \$aPAR \$b5291 \$iNSK01 \$nGlasnik za šumske pokuse \$mGlasnik za šumske pokuse. Posebno izd. \$r7720#

NAPOMENA: OVAJ ZAPIS IMA POLJE LKR; VEZA NA DRUGI ZAPIS IZRAĐENA JE SISTEMSKI.

Zapis za nakladničku cjelinu

- LDR L 00000cas^a22001931i^450^
001 L 000500401
003 L HR-ZaNSK
005 L 20061222110932.0
008 L 031021c20039999ci^uu^m^^-^^^0^^^b^hrv^^
035 L \$9(HR-ZaNSK)500940
035 L \$9(HR-ZaNSK)431021205
035 L \$a(HR-ZaNSK)000500401
040 L \$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$eppiak
24500 L \$aFacta.
260 L \$aZagreb : \$bAlgoritam, \$c2003- .
3620 L \$a1(2003)-
500 L \$aPojedini sv. nenumerirani

Zapis za nakladničku cjelinu

LDR L 00000cas^a2200253^i^4500
 001 L 000233093
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20101208113117.0
 008 L 990421c19979999ci^uu^m^^^^^^0^^^b0hrv^^
 022 L \$\$a1332-0297\$\$230
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)233338
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)990421063
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000233093
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
 080 L \$\$a311.312
 2101 L \$\$aStat. izvješća\$\$b(Drž. zavod stat. Repub. Hrvat.)
 222 0 L \$\$aStatistička izvješća\$\$b(Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)
 24500 L \$\$aStatistička izvješća /\$\$cRepublika Hrvatska, Državni zavod za statistiku ; [urednica Jasna Crkvenčić-Bojić].
 260 L \$\$aZagreb :\$\$bDržavni zavod za statistiku Republike Hrvatske,\$\$c1997- .
 300 L \$\$c29 cm.
 3620 L \$\$aBr. 1018 (1997)- .
 7101 L \$\$aHrvatska.\$\$bDržavni zavod za statistiku

Zapis za serijsku publikaciju unutar te cjeline

LDR L 00000cas^a2200505^i^4500
 001 L 000266243
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20100429100746.0
 007 L ta
 008 L 000926c19999999ci^ar^^^^-^^^^0^^^b^hrv^^
 022 L \$\$a1331-7784\$\$230
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)266517
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)400926044
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000266243
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
 042 L\$\$acroatica
 080 L \$\$a378
 2101 L \$\$aVisoko obraz.
 222 0 L \$\$aVisoko obrazovanje u ...
 24500 L \$\$aVisoko obrazovanje u ... /\$\$c[urednica Jasna Crkvenčić-Bojić].
 24611 L \$\$aHigher education ...\$\$f2008- .
 260 L \$\$aZagreb :\$\$bDržavni zavod za statistiku Republike Hrvatske,\$\$c1999- .
 300 L \$\$asv. ; \$\$c29 cm.
 310 L \$\$aGodišnjak
 3620 L \$\$a1997- .
490 0 L \$\$aStatistička izvješća / Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske,\$\$x1332-0297
 500 L \$\$aUrednici se često mijenjaju

7101 L \$aHrvatska.\$bDržavni zavod za statistiku

7600 L \$tStatistička izvješća (Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)\$x1332-0297

78000 L \$tVisoko školstvo u ...\$x1331-4580

LKR L \$aUP\$b233093\$INSK01\$nStatistička izvješća (Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)\$mVisoko obrazovanje u ...\$r7600#

DODATAK III PRILOZI

Definicija i postupanje s priložima

Prilog je jedinica građe, koja je objavljena posebno te nadopunjava ili osuvremenjuje sadržaj neke već postojeće serijske publikacije. Preporuke za postupanje s priložima mogu se primijeniti i na redovite posebne brojeve, posebna izdanja i slično.

Formalni i oblikovni elementi priloga

Prilog je često formalno povezan s matičnom publikacijom istim korporativnim autorstvom, zajedničkim naslovom ili podnaslovom i/ili izraženom namjerom da će nastaviti nadopunjavati matičnu publikaciju. Prilog obično objavljuje ili raspačava isti nakladnik, a može biti uključen u zajedničku pretplatu s matičnom publikacijom. Neki prilozi sadrže riječ prilog ili koju njezinu istoznačnicu u naslovu, neki pak imaju drugačiji naslov od matične publikacije, neki imaju poseban naslov na svakom sveščiću, ali navode podatak da su prilog matičnoj publikaciji. Neki prilozi imaju oblikovne elemente publikacije, serijske ili monografske. Prilozi koji su i sami serijska publikacija mogu izlaziti različitom učestalosti, redovito ili neredovito. Brojčane oznake priloga mogu, ali ne moraju, biti dio oznake matične publikacije.

Sadržajni elementi priloga

Prilozi mogu nadopunjavati ili osuvremenjivati sadržaj matične publikacije, npr. adresar ili imenik koji izlazi godišnje s polugodišnjim dopunama. Takav se prilog koristi zajedno s matičnom publikacijom. Neki prilozi su sadržajno neovisni od matične publikacije.

Kako katalogizirati priloge

Priloge možemo katalogizirati kao zasebne jedinice ili podatak o njima navesti u napomeni 525 matične publikacije. Zbog mnogo različitih vrsta priloga način katalogizacije najbolje je odrediti od slučaja do slučaja. Slijede upute za najčešće slučajeve:

a) Podatak o prilogu navodi se u napomeni 525

Prilozi koji nadopunjavaju sadržaj matične publikacije i mogu se koristiti samo uz nju.

Prilozi koji nemaju brojčanu oznaku ili čija se brojčana oznaka potpuno uklapa u brojčani niz matične publikacije, npr. ako prilog izlazi jednom godišnje kao četvrti broj tromjesečnika.

Prilozi pojedinom broju ili godištu serijske publikacije. Ali, ako prilog ima vlastiti naslov i procjeni se da je sadržaj važan, može se katalogizirati kao monografska publikacija.

Preporuča se uvijek oblikovati općenitu napomenu kao npr. „Uz neke brojeve izlaze prilozi.“

b) Prilog se katalogizira u zasebnom zapisu

Prilozi cijeloj serijskoj publikaciji, koji i sami imaju oblikovne elemente serijske publikacije, sa ili bez vlastitog naslova, sadržajno neovisni od matične publikacije.

c) Prilog se navodi u zapisu za matičnu publikaciju

Priloge koji su sadržajno samostalni i vrijedni bilježenja, ali ne zahtijevaju izradu zasebnog zapisa mogu se navesti u polju 770. Takvi prilozi ne vade se iz matične publikacije.

U potpolju \$t navodi se naslov priloga, \$h materijalni opis (za građu na drugom mediju, npr. CD-ROM), a u potpolju \$g navode se njegove brojčane/kronološke oznake, odnosno svešćići serijske publikacije uz koje je objavljivani.

Napomena

Na žalost, na temelju prvog objavljenog priloga nije uvijek moguće odrediti način katalogiziranja ni obrazac obrojčivanja i zato treba pratiti priloge tijekom izlaženja i zapis(e) po potrebi rekatalogizirati.

DODATAK IV KORIŠTENI ZNAKOVI I KRATICE:

Znakovi:

znak za prazninu (u Alephu ^)

\$ graničnik, odjelitelj

| znak za popunu

Kratice:

O obavezno

P ponovljivo

NP neponovljivo

IV LITERATURA

CONSER Cataloging manual. Module 1, Introduction to serials cataloging. Washington, D. C. : Cataloging Distribution Service, Library of Congress, 1993.

ISBD(CR) : Međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. (u tekstu se koristi kratica ISBD(CR)).

International Standard Bibliographic Description (ISBD) : Preliminary Consolidated Edition. München : K. G. Saur, 2007.

MARC 21 format for bibliographic data. 1999 Ed. Update No. 1 (October 2001) through Update No. 10 (October 2009) / Library of Congress Network Development and MARC Standards Office. Dostupno na <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/>.

Verona, Eva: *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983-1986. (u tekstu se koristi kratica PPIAK).

